

EUROPOS DUOMENŲ APSAUGOS PRIEŽIŪROS PAREIGŪNAS

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno nuomonė dėl pasiūlymo dėl Tarybos pamatinio sprendimo dėl asmens duomenų, tvarkomų policijos ir teismų bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose kontekste, apsaugos (KOM (2005) 475 galutinis)

(2006/C 47/12)

EUROPOS DUOMENŲ APSAUGOS PRIEŽIŪROS PAREIGŪNAS,

Esamo pasiūlymo svarba

atsižvelgdamas į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 286 straipsnį,

atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos 8 straipsnį,

atsižvelgdamas į 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 95/46/EB dėl asmens apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo,

atsižvelgdamas į prašymą dėl nuomonės pateikimo pagal 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 45/2001 dėl asmens apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo 28 straipsnio 2 dalį,

PRIĖMĖ ŠIĄ NUOMONĘ:

I. PRELIMINARIOS PASTABOS

Konsultacija su EDAPP

1. Pasiūlymą dėl Tarybos pamatinio sprendimo dėl asmens duomenų, tvarkomų policijos ir teismų bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose kontekste, apsaugos Komisija atsiuntė EDAPP 2005 m. spalio 4 d. laišku. EDAPP mano, kad šis laiškas yra prašymas patarti Bendrijos institucijoms ir organams, kaip numatyta Reglamento Nr. 45/2001/EB 28 straipsnio 2 dalyje. EDAPP mano, kad ši nuomonė turėtų būti paminėta pamatinio sprendimo preambulėje.

2. EDAPP pabrėžia esamo pasiūlymo svarbą, atsižvelgdamas į fizinių asmens pagrindines teises ir laisves, pagal kurias jų asmens duomenys turi būti apsaugoti. Šio pasiūlymo priėmimas būtų didelė pažanga asmens duomenų apsaugos srityje, kuri yra labai svarbi sritis ir kurioje ypač reikalingas nuoseklus ir veiksmingas mechanizmas, skirtas asmens duomenų apsaugai Europos Sąjungos lygiu.

3. Todėl EDAPP pabrėžia, kad valstybių narių policijos ir teismų bendradarbiavimo, kuris yra kuriamos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės elementas, reikšmė didėja. Hagos programoje buvo įdiegtas prieinamumo principas, siekiant pagerinti tarpvalstybinį keitimąsi teisėsaugos informacija. Pagal Hagos programą⁽¹⁾, faktas, kad informacija siunčiama per sieną nebeturėtų turėti reikšmės. Prieinamumo principo įdiegimas rodo, kad apskritai siekiama sudaryti palankesnes sąlygas keistis teisėsaugos informacija (žr., pavyzdžiui, vadinamąją Priumo⁽²⁾ konvenciją, kurią pasirašė septynios valstybės narės, ir Švedijos pasiūlymą dėl pamatinio sprendimo dėl teisėsaugos agentūrų keitimosi informacija ir žvalgybine informacija supaprastinimo⁽³⁾). Tai, kad Europos Parlamentas neseniai patvirtino Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl ryšių duomenų saugojimo⁽⁴⁾, gali būti nagrinėjama iš tos pačios perspektyvos. Dėl šių pokyčių reikia priimti naują teisinį dokumentą, kuris užtikrintų, kad visose Europos Sąjungos valstybėse narėse asmens duomenys būtų veiksmingai apsaugoti vadovaujantis bendrais standartais.

⁽¹⁾ Programos 18 p.

⁽²⁾ Belgijos Karalystės, Vokietijos Federacinės Respublikos, Ispanijos Karalystės, Prancūzijos Respublikos, Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės, Nyderlandų Karalystės ir Austrijos Respublikos konvencija dėl tarpvalstybinio bendradarbiavimo gerinimo, pirmiausia kovos su terorizmu, tarpvalstybiniu nusikalstamumu ir neteisėta migracija srityje. Priumas (Vokietija), 2005 m. gegužės 27 d.

⁽³⁾ Švedijos Karalystės iniciatyva siekiant priimti Pamatinį sprendimą dėl keitimosi informacija ir žvalgybos informacija, ypač informacija apie sunkius nusikaltimus, įskaitant teroro aktus, tarp Europos Sąjungos valstybių narių teisėsaugos institucijų supaprastinimo (OL, C 281).

⁽⁴⁾ Remiantis pasiūlymu dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl tvarkomų duomenų, teikiant viešas elektronines ryšių paslaugas, saugojimo ir iš dalies pakeičiančios Direktyvą 2002/58/EB (KOM (2005) 438 galutinis).

4. EDAPP atkreipia dėmesį į faktą, kad esama bendroji asmens duomenų apsaugos sistema šioje srityje yra nepakankama. Pirmiausia, direktyva 95/46/EB netaikoma, kai asmens duomenys tvarkomi vykstant į Bendrijos teisės taikymo sritį nepatenkančius veiksmus, pavyzdžiui, numatytus Europos Sąjungos sutarties VI antraštinėje dalyje (direktyvos 3 straipsnio 2 dalis). Nors daugumoje valstybių narių įgyvendinančių teisės aktų taikymo sritis yra platesnė nei reikalaujama direktyvoje ir į ją patenka duomenų tvarkymas teisėsaugos tikslais, tačiau nacionalinėje teisėje yra reikšmingų skirtumų. Antra, Europos Tarybos konvencija Nr. 108⁽¹⁾, kurios privalo laikytis visos valstybės narės, nėra pakankamai tiksliai apsaugos srityje, kokia būtinai turi būti — tai buvo pripažinta priimant Direktyvą 95/46/EB. Trečia, nei viename iš šių dviejų teisinių dokumentų neatsižvelgiama į policijos ir teisminių institucijų keitimosi informacija specifinius bruožus⁽²⁾.

Įnašas į bendradarbiavimo sėkmę

5. Veiksminga asmens duomenų apsauga svarbi ne tik duomenų subjektams, bet taip pat prisideda prie sėkmingo policijos ir teismo bendradarbiavimo. Daugeliu aspektų tai taip pat atitinka ir visuomenės interesus.
6. Reikia atsižvelgti į tai, kad nagrinėjami asmens duomenys dažnai yra jautrūs ir juos policija ar teisminės institucijos gavo vykdydamos tyrimą asmenų atžvilgiu. Noras keistis šia informacija su kitų valstybių narių institucijomis padidės, jei institucijai bus užtikrinta, kad toje kitoje valstybėje narėje taikomos apsaugos lygis bus pakankamas. EDAPP nurodo, kad esminiai duomenų apsaugos elementai yra duomenų konfidencialumas ir saugumas, bei galimybės pasinaudoti ir tolesnio naudojimo apribojimais.
7. Be to, aukštas duomenų apsaugos lygis gali užtikrinti asmens duomenų tikslumą ir patikimumą. Kai policija ir (arba) teisminės institucijos keičiasi informacija, šių duomenų tikslumas ir patikimumas tampa dar svarbesniais, ypač todėl, kad, kai teisėsaugos institucijos toliau keičiasi duomenimis ir juos perduoda, duomenys paprastai tvarkomi toli nuo jų šaltinio ir ne toje srityje, kurioje jie pirmiausia buvo surinkti ir panaudoti. Paprastai gaunančiosios institucijos neturi jokių žinių apie papildomas aplinkybes ir turi visiškai pasitikėti pačiais duomenimis.
8. Todėl nacionalinių taisyklių dėl asmens duomenų policijos ir teisingumo srityje derinimas, įskaitant pakankamas šių duomenų apsaugai skirtas priemones, gali skatinti abipusį pasitikėjimą ir keitimosi informacija veiksmingumą.

⁽¹⁾ 1981 m. sausio 28 d. Europos Tarybos Konvencija dėl asmens apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu.

⁽²⁾ 1987 m. Europos Taryba priėmė rekomendaciją Nr. R (87) 15, kurioje reglamentuojamas asmens duomenų naudojimas policijos veiklos srityje, tačiau ši rekomendacija dėl savo pobūdžio yra nepivaloma valstybėms narėms.

Duomenų apsaugos principų, derinamų su papildomomis taisyklėmis, laikymasis

9. Būtinybė turėti tokį pasiūlymą ir jo svarba buvo pabrėžti daugeliu progų. 2005 m. balandžio mėn. Krokovoje vykusios Pavasario konferencijos metu Europos duomenų apsaugos institucijos priėmė deklaraciją ir derybinę poziciją, kuriose jie ragino sukurti naują duomenų apsaugos, taikomos į trečiojo ramsčio sritį patenkančiai veiklai, teisinę sistemą. Šioje naujoje duomenų apsaugos sistemoje turėtų būti ne tik laikomasi Direktyvoje 95/46/EB išdėstytų duomenų apsaugos principų (ji svarbi užtikrinti duomenų apsaugos nuoseklumą Europos Sąjungoje), bet joje turi būti numatytos ir papildomos taisyklės, kuriomis būtų atsižvelgta į ypatingą teisėsaugos srities pobūdį⁽³⁾. EDAPP palankiai vertina tai, kad esamame pasiūlyme atsižvelgiama į šiuos pagrindinius aspektus: pasiūlyme laikomasi direktyvoje 95/46/EB nurodytų duomenų apsaugos principų ir joje numatomos papildomos taisyklės.

10. Šioje nuomonėje, tinkamai atsižvelgiant į duomenų apsaugos ypatumus teisėsaugos srityje, nagrinėjama, kiek pasiūlymo rezultatai atitinka duomenų apsaugos srities reikalavimus. Viena vertus, atitinkami duomenys yra gana dažnai labai jautrūs (žr. šios nuomonės 6 punktą), o kita vertus — jais aktyviai siekiama pasinaudoti, atsižvelgiant į veiksmingus teisėsaugos institucijų veiksmus, kuria gali apimti gyvybės apsaugą ir asmenų fizinio saugumo užtikrinimą. EDAPP mano, kad duomenų apsaugos taisyklės turėtų patenkinti pagrįstus teisėsaugos institucijų poreikius, tačiau taip pat turėtų apsaugoti duomenų subjektą nuo nepagrįsto duomenų tvarkymo ir prieigos prie jų. Europos teisės aktų leidėjo vykdomo nagrinėjimo rezultatas, kad būtų laikomasi proporcingumo principo, turi būti toks, kad būtų nepažeidžiami abu potencialiai priešingi viešieji interesai. Todėl EDAPP dar kartą nurodo, kad abu interesai dažnai turi būti nagrinėjami vienu metu.

Europos Sąjungos sutarties VI antraštinės dalies kontekstas

11. Galiausiai, reikia paminėti, kad esamas pasiūlymas yra dalis Europos Sąjungos sutarties VI antraštinės dalies, vadinamojo trečiojo ramsčio. Europos teisės aktų leidėjo veikla šioje srityje aiškiai ribojama: Sąjungos teisėkūros galios yra suteiktos 30 ir 31 straipsnyje nurodytiems subjektams, teisėkūros procedūra apribota tuo, kad Europos Parlamentas dalyvauja joje ne visiškai, o teisminės kontrolės yra apribota, nes Europos Teisingumo Teismo kompetencija pagal ES sutarties 35 straipsnį nėra visa apimanti. Todėl esant tokiems apribojimams pasiūlymo tekstą reikia išnagrinėti dar atidžiau.

⁽³⁾ Žr. tuo pačiu klausimu 2005 m. kovo 18 d. dokumentą „EDAPP — Bendrijos institucijų patarėjas dėl pasiūlymų dėl teisės aktų ir susijusių dokumentų“, publikuotą www.edps.eu.int.

II. KONTEKSTAS: KEITIMASIS INFORMACIJA PAGAL PRIEINAMUMO PRINCIPĄ, DUOMENŲ SAUGOJIMAS IR SPECIFINĖS SIS II IR VIS SISTEMOS

II.1 Prieinamumo principas

12. Pasiūlymas yra artimai susijęs su pasiūlymu dėl Tarybos pamatinio sprendimo dėl keitimosi informacija pagal prieinamumo principą (KOM (2005) 490 galutinis). Tuo pasiūlymu siekiama įgyvendinti prieinamumo principą ir tokiu būdu užtikrinti, kad informacija, kuria gali pasinaudoti valstybės narės kompetentingos institucijos kovodamos su nusikalstamumu, būtų pateikiama atitinkamoms kitos valstybės narės institucijoms. Nustatant vienodas keitimosi informacija sąlygas visoje Sąjungoje siekiama, kad būtų panaikintos vidaus sienos keitimosi tokia informacija srityje.

13. Artimas abiejų pasiūlymų ryšys atsirado dėl to, kad didelė teisėsaugos informacijos dalis yra asmens duomenys. Teisės aktai reglamentuojantys keitimąsi teisėsaugos informacija negali būti priimti neužtikrinant tinkamos asmens duomenų apsaugos. Kai Europos Sąjungos lygiu atliekamo veiksmo pasekmė yra vidaus sienų panaikinimas keitimosi tokia informacija srityje, asmens duomenų apsauga nebegali būti vien tik nacionalinės teisės reglamentuojamas klausimas. Užtikrinti asmens duomenų apsaugą visoje Europos Sąjungos teritorijoje be vidaus sienų tapo Europos institucijų uždaviniu. Šis uždavinys buvo aiškiai nurodytas ES sutarties 30 straipsnio 1 dalies b punkte ir yra kilęs iš Sąjungos pareigos gerbti žmogaus pagrindines teises (ES sutarties 6 straipsnis). Be to:

— Esamo pasiūlymo 1 straipsnio 2 dalyje aiškiai nurodyta, kad valstybės narės negali daugiau riboti ar drausti tarpvalstybinio informacijos judėjimo remdamosi asmens duomenų apsaugos priežastimis.

— Pasiūlyme dėl Tarybos pamatinio sprendimo dėl keitimosi informacija pagal prieinamumo principą yra kelios nuorodos į esamą pasiūlymą.

14. EDAPP nurodo, kad Tarybos pamatinis sprendimas dėl keitimosi informacija pagal prieinamumo principą turėtų būti priimtas tik laikantis sąlygos, kad taip pat bus priimtas ir pamatinis sprendimas dėl asmens duomenų apsaugos. Tačiau esamas pasiūlymas dėl Tarybos pamatinio sprendimo dėl duomenų apsaugos yra savaip svarbus ir yra reikalingas net ir tuo atveju, jeigu nėra teisės akto dėl prieinamumo principo. Tai yra pabrėžiama šios nuomonės I skirsnyje.

15. Dėl šių priežasčių EDAPP išnagrinės abu pasiūlymus pateikdamas dvi atskiras nuomones. Taip yra ir dėl praktinių priežasčių. Nėra garantijos, kad pasiūlymus Taryba ir Europos parlamentas svarstys kartu ir tokiu pačiu greičiu.

II.2 Duomenų saugojimas

16. 2005 m. rugsėjo 26 d. EDAPP pateikė savo nuomonę dėl pasiūlymo dėl direktyvos dėl ryšių duomenų saugojimo ⁽¹⁾. Šioje nuomonėje jis nurodė kai kuriuos svarbius pasiūlymo trūkumus ir pasiūlė direktyvą papildyti konkrečiomis nuostatomis apie kompetentingų institucijų prieigą prie srauto ir vietos duomenų bei tolesnį duomenų naudojimą, taip pat įrašyti papildomas duomenų apsaugos užtikrinimo priemones. Europos Parlamento ir Tarybos priimtame direktyvos tekste yra ribota (ir jokia būdu nepakankama) nuostata apie duomenų apsaugą ir saugumą, ir taip pat tekste yra dar labiau neišsamios nuostatos apie prieigą, kuriose priemonių pasinaudoti saugomais duomenimis nustatymas yra deleguotas nacionalinei teisei, laikantis atitinkamų Europos Sąjungos ar viešosios tarptautinės teisės nuostatų.

17. Patvirtinus Direktyvą dėl ryšių duomenų saugojimo, būtina dar skubiau nustatyti duomenų apsaugos trečiojo ramsčio srityje teisinę sistemą. Priimdamas direktyvą, Bendrijos teisės aktų leidėjas įpareigoja telekomunikacijų ir interneto paslaugų teikėjus saugoti duomenis teisėsaugos tikslais, tačiau nenumato jokių tinkamų duomenų subjekto apsaugos užtikrinimo priemonių. Spraga apsaugos srityje išlieka, nes direktyvoje nėra (pakankamai) sprendžiamas prieigos prie duomenų klausimas, ir klausimas, kaip toliau turi būti naudojami duomenys, su kuriais jau susipažino teisėsaugos srities kompetentingos institucijos.

18. Esamu pasiūlymu siekiama užpildyti svarbią šios spragos dalį, nes jis bus taikomas tolesniam duomenų naudojimui po to, kai su jais jau susipažino teisėsaugos institucijos. Tačiau EDAPP apgailestauja, kad esamu pasiūlymu taip pat nesprenžiamas prieigos prie šių duomenų klausimas. Priešingai nei numatyta SIS II ir VIS sistemoms (žr. šios nuomonės II.3 dalį), šis dalykas paliekamas nacionalinio teisės aktų leidėjo nuožiūrai.

II.3 Duomenų tvarkymas SIS II ir VIS sistemose

19. Europos Sąjungoje šiuo metu naudojamos ar kuriamos kelios didelės apimties informacinės sistemos (Eurodac, SIS II, VIS) ir siekiama šių sistemų sinergijos. Taip pat plinta tendencija teisėsaugos tikslais suteikti laisvesnę prieigą prie šių sistemų. Įgyvendinant šiuos toli siekiančius pokyčius reikia atsižvelgti (laikantis Hagos programos) į „būtinybę rasti kompromisą tarp teisėsaugos tikslų ir asmenų pagrindinių teisių apsaugos“.

⁽¹⁾ Europos duomenų apsaugos pareigūno nuomonė dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl duomenų, tvarkomų teikiant viešas elektronines ryšių paslaugas, saugojimo ir iš dalies pakeičiančios Direktyvą 2002/58/EB (KOM (2005) 438 galutinis), publikuota www.edps.eu.int.

20. 2005 m. spalio 19 d. nuomonėje dėl pasiūlymų dėl Antrosios kartos Šengeno informacijos sistemos (SIS — II) ⁽¹⁾ EDAPP pabrėžė kai kuriuos aspektus, susijusius su vienu metu taikomomis bendrosiomis taisyklėmis (*lex generalis*) ir konkretnėmis taisyklėmis (*lex specialis*) dėl duomenų apsaugos). Esamas pasiūlymas gali būti laikomas *lex generalis*, pakeičiančių 108 konvenciją trečiojo ramsčio srityje ⁽²⁾.

21. EDAPP pabrėžia, kad todėl pasiūlyme taip pat numatyta bendra duomenų apsaugos sistema, skirta konkrečioms priemonėms, pavyzdžiui, trečiajam ramsčiui SIS II ramstis, ir teisėsaugos institucijų prieigai prie Vizų informacinės sistemos. ⁽³⁾

III. PASIŪLYMO ESMĖ

III.1 Visų rūšių duomenų tvarkymui taikomi bendri standartai

Pradiniai aspektai

22. Pagal pasiūlymo 1 straipsnio 1 dalį, juo siekiama nustatyti bendruosius standartus, kuriuos taikant būtų galima užtikrinti asmens duomenų apsaugą vykdamas policijos ir teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose veiklą. 1 straipsnio 1 dalis turėtų būti aiškinama kartu su 3 straipsnio 1 dalimi, kurioje nurodyta, kad šis pasiūlymas taikomas kompetentingos valdžios institucijos (...) tvarkomiems asmens duomenims (...) baudžiamųjų veikų prevencijos, tyrimo, nustatymo ir patraukimo baudžiamajon atsakomybėn tikslu.

23. Iš šių nuostatų matyti, kad siūlomas pamatinis sprendimas turi du pagrindinius bruožus: juo nustatomi bendri standartai ir jis taikomas bet kokiam duomenų tvarkymui, kuris vykdomas siekiant vykdyti baudžiamosios teisės reikalavimus, net jei kitų valstybių kompetentingos institucijos atitinkamų duomenys neperdavė ar nepadarė prieinamais.

24. EDAPP pabrėžia šių abiejų bruožų svarbą. Esamu pasiūlymu turėtų būti siekiama sukurti duomenų apsaugos sistemą, kuri visiškai papildytų esamą teisinę sistemą pirmojo ramsčio srityje. Tik jei bus įvykdyta ši sąlyga, Europos Sąjunga visiškai įgyvendins ES sutarties 6 straipsnio 2 dalyje numatytą pareigą gerbti pagrindines žmogaus teises, kurias garantuoja EŽTK.

⁽¹⁾ Nuomonės 2.2.4 punktas.

⁽²⁾ 1981 m. sausio 28 d. Europos Tarybos Konvencija dėl asmens apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu.

⁽³⁾ Pasiūlymas dėl Tarybos sprendimo dėl valstybių narių institucijų, atsakingų už vidaus saugumą ir Europolo galimybės pasinaudoti Vizų informacinė sistema vykdamas terorizmo ir kitų sunkių nusikaltimų prevenciją, išaiškinimą ir tyrimą (KOM (2005) 600 galutinis), paskelbtas 2005 m. lapkričio 24 d. EDAPP ketina paskelbti nuomonę dėl šio pasiūlymo 2006 m. pradžioje.

Bendri standartai

25. Dėl pirmojo bruožo: esamu pasiūlymu siekiama užtikrinti, kad esami duomenų apsaugos principai būtų taikomi trečiojo ramsčio srityje. Be to, pasiūlyme numatyti šiuos principus nusakantys bendri standartai, nustatomi atsižvelgiant į tų principų taikymą šioje srityje. EDAPP pabrėžia šių pasiūlymo aspektų svarbą. Jie rodo, kad asmens duomenų tvarkymo šioje srityje pobūdis yra specifinis ir jautrus. EDAPP pirmiausia vertina tai, kad įdiegiamas principas, pagal kurį asmens duomenys skirstomi pagal asmenų kategorijas, — šis principas, greta esamų duomenų apsaugos principų (4 straipsnio 4 dalis), yra specifinis duomenų apsaugos policijos ir teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose srityje. EDAPP mano, kad šis principas ir jo teisinės pasekmės duomenų subjektui turėtų būti nurodytos *dar aiškiau* (žr. šios nuomonės 88–92 punktus).

26. Taisyklės turi būti taikomos skirtingose situacijose, todėl jos negali būti pernelyg detalios. Kita vertus, piliečiui jos turi teikti būtiną teisinį tikrumą ir tinkamą jo asmens duomenų apsaugą. EDAPP mano, kad pasiūlymas iš esmės atitinka šią potencialiai priešingų teisinių reikalavimų pusiausvyrą. Nuostatos turi reikiamą lankstumą, tačiau daugumoje sričių yra pakankamai tikslios, kad piliečiai būtų apsaugoti.

27. Tačiau kai kuriais klausimais pasiūlymas yra per daug lankstus ir nesuteikia reikiamų apsaugos priemonių. Pavyzdžiui, pasiūlymo 7 straipsnio 1 dalyje numatyta bendroji apsaugos priemonių išimtis, kuriai taikyti numatyta vienintelė sąlyga — „kitaip numato įstatymai“. Palikti tokią plačią laisvę saugoti duomenis ilgiau nei būtina numatytam tikslui pasiekti būtų ne tik nesuderinama su pagrindine teise į duomenų apsaugą, bet taip pat būtų pažeistas ir pagrindinis poreikis suderinti policijos ir teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose sistemoje tvarkomų asmens duomenų apsaugą.

28. Reikalingos išimties turėtų būti apribotos iki Europos ar nacionalinių teisinių nuostatų, priimtų siekiant apsaugoti konkrečius viešuosius interesus. 7 straipsnio 1 dalyje turėtų būti paminėti tokie viešieji interesai.

29. Iš to daroma kita išvada. Jei kitu konkrečiu ES sutarties VI antraštine dalimi grindžiamu teisiniu dokumentu numatomi tikslesni duomenų tvarkymo ar prieigos prie duomenų reikalavimai ar apribojimai, šis labiau konkretus teisės aktas turėtų būti taikomas kaip *lex specialis*. Šio pasiūlymo 17 straipsnyje numatytos 12, 13, 14 ir 15 straipsnio išimties, kai specialūs įstatymai pagal VI antraštinę dalį numato konkrečius duomenų perdavimo

sąlygas. Tai rodo, kad pasiūlymas yra bendro pobūdžio (kaip pirmiau paaiškinta), tačiau neapima visų hipotezių. EDAPP mano, kad 17 straipsnis:

- turėtų būti bendresnio pobūdžio: jei yra specialūs teisės aktai, reglamentuojantys bet kurį duomenų tvarkymo aspektą (ne tik duomenų perdavimą), tai turi būti taikomi specialūs teisės aktai.
- jame turėtų būti numatyta apsaugos priemonė, užtikrinanti, kad išimties negali nustatyti žemesnio apsaugos lygio.

III.2 Teisinis pagrindas

Visam duomenų tvarkymui taikomi standartai

30. Dėl antrojo bruožo: rezultatas būtų idealus, jei būtų apimamas visas asmens duomenų rinkimas ir tvarkymas trečiojo ramsčio srityje.

31. Siekiant šio pasiūlymo tikslo yra labai svarbu tai, kad pamatinis sprendimas apimtų visus policijos ir teisminių duomenis, net jei jie nėra kitų valstybių narių kompetentingų institucijų perduoti ar padaryti prieinamais duomenys.

32. Tai yra tuo svarbiau, nes bet kokie apribojimai, taikomi kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms perduotiems ar padarytiems prieinamais duomenims, paverstų pamatinio sprendimo taikymo sritį ypatingai neaiškia ir netikslia, o tai prieštarautų pagrindiniam tikslui⁽¹⁾. Būtų padaryta žala teisiniams asmenų tikrumui. Esant normalioms aplinkybėms, niekada iš anksto rinkimo ar tvarkymo metu nežinoma, ar asmens duomenys bus reikalingi keičiantis informacija su kitų valstybių narių kompetentingomis institucijomis. Todėl EDAPP remiasi prieinamumo principu ir vidaus sienų panaikinimu keitimosi teisės saugos informacija srityje.

33. Galiausiai, EDAPP atkreipia dėmesį, kad pasiūlymas netaikomas:

- duomenų tvarkymui ES sutarties antrojo ramsčio srityje (bendra užsienio ir saugumo politika).
- žvalgybos tarnybų vykdomam duomenų tvarkymui ir šių tarnybų prieigai prie šių duomenų, kai juos tvarko kompetentingos institucijos ar kitos šalys (tokia išvada daroma pagal ES sutarties 33 straipsnį).

Šiose srityse atitinkama duomenų subjektų apsauga turi būti numatyta nacionalinėje teisėje. Vertinant pasiūlymą į šią apsaugos ES lygiu spragą turi būti atsižvelgta⁽²⁾: kadangi ne visas teisės saugos srityje vykdomas duomenų tvarkymas gali būti reglamentuojamas, teisės aktų leidėjas turi užtikrinti, kad srityse, kurias pasiūlymas iš tiesų apima, būtų užtikrinama dar veiksmingesnė apsauga.

⁽¹⁾ EDAPP remiasi tais pačiais Teismo argumentais (*inter alia*) sprendime Österreichischer Rundfunk ir kt., sujungtose bylose C-465/00, C-138/01 ir C-139/01, ECR [2003], p. I-4989.

⁽²⁾ Dėl to paties klausimo žr. 2005 m. rugsėjo 25 d. EDAPP nuomonės dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl duomenų, tvarkomų teikiant viešas elektronines ryšių paslaugas, saugojimo ir iš dalies pakeičiančios Direktyvą 2002/58/EB (KŌM (33) 438 galutinis) 33 p.

34. Pasiūlymo dėl pamatinio sprendimo dėl keitimosi informacija pagal prieinamumo principą konstatuojamosiose dalyse nurodomas konkretus teisinis pagrindas — 30 straipsnio 1 dalies b punktas. Priešingai, esamame pasiūlyme nenurodoma, kurios 30 ar 31 straipsnio nuostatos sudaro teisinį pagrindą.

35. Nors EDAPP — patarėjas dėl Europos Sąjungos teisės aktų — neturi pareigos nustatyti, kokią teisinį pagrindą pasirinkti pasiūlymui, naudinga manyti, kad ir esamas pasiūlymas galėtų būti grindžiamas 30 straipsnio 1 dalies b punktu. Be to, jis galėtų būti grindžiamas ES sutarties 31 straipsnio 1 dalies c punktu, ir taip pat turėtų būti visas taikomas vidaus situacijoms, jei tai būtų būtina siekiant pagerinti valstybių narių policijos ir teisminių bendradarbiavimą. Todėl EDAPP dar kartą pabrėžia kad visais asmens duomenimis, kurie buvo surinkti, saugomi, tvarkomi ar analizuojami teisės saugos tikslais, galima, pirmiausia pagal prieinamumo principą, keistis informacija su kitos valstybės narės kompetentingomis institucijomis dalykas.

36. EDAPP pritaria požiūriui, kad Europos Sąjungos sutarties 30 straipsnio 1 dalies b punkte ir 31 straipsnio 1 dalies c punkte numatytas taisyklių dėl asmens duomenų apsaugos teisinis pagrindas neapsiriboja tik tų duomenų, kuriais iš tikrųjų keičiasi valstybių narių kompetentingos institucijos, apsauga, bet taip pat yra taikomas vietoje. Visų pirma:

— 30 straipsnio 1 dalies b punkto, kuris gali būti atitinkamos informacijos rinkimo, laikymo, tvarkymo, nagrinėjimo ir keitimosi ja taisyklių teisinis pagrindas, taikymas nėra apribotas kitoms valstybėms narėms pateikta ar padaryta prieinama informacija. Vienintelis 30 straipsnio 1 dalies b punkto nustatytas apribojimas yra informacijos svarba su policijos bendradarbiavimui.

— Teisminio bendradarbiavimo srityje, 31 straipsnio 1 dalies c punktas yra dar aiškesnis, nes bendrieji veiksmai apima „valstybėse narėse taikomų teisės normų suderinamumo užtikrinimą tokiu mastu, koks gali būti reikalingas tokiam bendradarbiavimui gerinti.“

— Iš *Pupino* bylos⁽³⁾ matyti, kad Teisingumo Teismas taiko Bendrijos teisės principus trečiojo ramsčio srityje. Ši teismo praktika rodo, kad iš gryno valstybių narių institucijų bendradarbiavimo trečiojo ramsčio srityje išsivystė laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė, panašiai kaip EB sutartyje numatyta vidaus rinka.

⁽³⁾ 2005 m. birželio 16 d. Teismo sprendimas, *Pupino*, byla C-105/03.

— EDAPP mano, kad pagal veiksmingumo principą Sutartis neturėtų būti aiškinama tokiu būdu, kuris kliudytų Europos Sąjungos institucijoms veiksmingai vykdyti joms keliamus uždavinius. Tai apima ir jų pareigą saugoti pagrindines teises.

— Kaip pirmiau minėta, nustačius apribojimą iki tarpvalstybinių situacijų būtų nesilaikoma prieinamumo principo ir būtų pažeidžiamas fizinių asmenų teisinis tikrumas.

37. EDAPP atkreipia ypatingą dėmesį į *keitimąsi duomenimis su trečiosiomis šalimis*. Valstybės narės naudoja trečiosiose šalyse surinktus ir tvarkytus asmens duomenis, joms perduotus teisėsaugos tikslais, ir taip pat valstybės narės perduoda jų pačių surinktus ir (arba) tvarkytus asmens duomenis trečiųjų šalių kompetentingoms institucijoms ir tarptautiniams organams.

38. ES sutarties 30 ir 31 straipsniuose nereikalaujama taikyti skirtingą tvarką asmens duomenims, kuriuos surinko trečiųjų šalių institucijos, nei tvarka, kuri taikoma valstybių narių kompetentingų institucijų surinktiems duomenims. Trečiosiose šalyse kilę gauti duomenys turi atitikti tuos pačius standartus, kurie taikomi valstybėje narėje surinktiems duomenims. Tačiau duomenų kokybė ne visada gali būti užtikrinta (tai bus aptariama kitame šios nuomonės skyriuje).

39. Valstybių narių kompetentingų institucijų vykdomas asmens duomenų perdavimas trečiosioms šalims iš esmės nepatenka į ES sutarties VI antraštinės dalies taikymo sritį. Tačiau, jeigu duomenys trečiosioms šalims galėtų būti perduodami neuztikrinant duomenų subjekto apsaugos, tai rimtai pažeistų apsaugą, kuri esamu pasiūlymu numatyta Europos Sąjungos teritorijoje dėl šios nuomonės III.4 skirsnyje paminėtų priežasčių. Trumpai:

— Duomenų subjektų teisės, kurias užtikrina esamas pasiūlymas, tiesiogiai pažeidžiamos, jei duomenų apsaugos taisyklės netaikomos informacijos perdavimui trečiosioms šalims.

— Atsirastų pavojus, kad valstybių narių kompetentingos institucijos gali vengti laikytis duomenų apsaugos griežtų taisyklių.

40. Apibendrinant galima teigti, kad, jei norima veiksmingų asmens duomenų apsaugos taisyklių kompetentingose valstybių narių institucijose, tai valstybių narių kompetentingoms institucijoms keičiantis asmens duomenimis su trečiųjų šalių institucijomis ir tarptautinėmis organizaci-

jomis reikia taikyti bendras asmens duomenų apsaugos taisykles ir būtina padidinti valstybių narių bendradarbiavimą. ES sutarties 30 ir 31 straipsniuose numatytas būtinas teisinis pagrindas.

III.3 Konkrečios pastabos dėl pasiūlymo taikymo srities

Teisėsaugos institucijų tvarkomi asmens duomenys

41. Asmens duomenis tvarko ir jais keičiasi policijos pajėgos ir teisminės institucijos. ES sutarties 30 ir 31 straipsniais grindžiamas pasiūlymas taikomas policijos pajėgų bendradarbiavimui ir teisminių institucijų bendradarbiavimui. Šiuo aspektu pasiūlymo taikymo sritis yra platesnė nei pasiūlymo dėl Tarybos pamatinio sprendimo dėl keitimosi informacija, kuri taikoma tik policijos bendradarbiavimo srityje ir tik informacijos iki baudžiamojo persekiojimo pradžios atžvilgiu.

42. EDAPP palankiai vertina tai, kad pasiūlymo taikymo sritis išplečiama iki teisminių institucijų tvarkomų asmens duomenų. Yra rimtų priežasčių, kad klausimai, susiję su teisėsaugos tikslais tvarkomais policijos duomenimis ir teisminių institucijų duomenimis būtų sprendžiami tame pačiame pasiūlyme. Pirmiausia, valstybėse narėse skiriasi kriminalinių tyrimų ir baudžiamojo persekiojimo organizavimo schemas. Skirtingose valstybėse narėse teisminės institucijos pradeda dalyvauti skirtingose stadijose. Antra, visi asmens duomenys šioje struktūroje galiausiai gali būti surinkti vienoje byloje. Todėl nėra loginio pagrindo turėti skirtingą pirmiau minėtose stadijose taikomą duomenų apsaugos tvarką.

43. Tačiau duomenų tvarkymo priežiūros klausimu reikia kitokio požiūrio. Pasiūlymo 30 straipsnyje vardijami priežiūros institucijų uždaviniai. 30 straipsnio 9 dalyje nurodyta, kad priežiūros institucijos įgaliojimai neturi daryti poveikio teisminių institucijų nepriklausomumui. EDAPP rekomenduoja pasiūlyme aiškiau išdėstyti, kad priežiūros institucijos nestebi teisminių institucijų vykdomo duomenų tvarkymo, jei jos veikia vykdydamos teismams suteiktus įgaliojimus ⁽¹⁾.

Europolo ir Eurojust (bei Muitinės informacinės sistemos) vykdomas duomenų tvarkymas

44. Pagal pasiūlymo 3 straipsnio 2 dalį, pamatinis sprendimas netaikomas Europolo, Eurojust ir Muitinės informacinės sistemos ⁽²⁾vykdomam duomenų tvarkymui.

⁽¹⁾ Ši nuostata galėtų būti panaši į Reglamento 45/2001/EB 46 straipsnio nuostatą.

⁽²⁾ Muitinės informacinė sistema yra maža, tačiau palyginti sudėtinga sistema, sudaryta iš nacionalinių ir viršesnių už nacionalinius elementų, panaši į Šengeno informacinę sistemą. Atsižvelgiant į tai, kad esamas pasiūlymas nėra labai svarbus Muitinės informacinei sistemai ir tai, kad ši sistema yra labai sudėtinga, šioje nuomonėje šis klausimas nesvarstomas. EDAPP su Muitinės informacine sistema susijusius klausimus nagrinės kitomis aplinkybėmis.

45. Laikantis griežtos nuomonės, ši nuostata, kiek ji susijusi su Europolu ir *Eurojust*, bet kuriuo atveju yra nereikalinga. Pamatinis sprendimas pagal ES sutarties 34 straipsnio b punktą gali būti priimtas tik siekiant suderinti valstybių narių teisės aktus ir taisykles, ir negali būti taikomas Europolui ir *Eurojust*.
46. Iš 3 straipsnio 2 dalies teksto galima padaryti šias išvadas dėl turinio:
- esamame pasiūlyme numatyta bendra sistema, kuri iš esmės turėtų būti taikoma visais atvejais, kuriuos apima trečiasis ramsčių. Duomenų apsaugos teisinės sistemos nuoseklumas yra elementas, kuris didina duomenų apsaugos veiksmingumą.
 - šiuo metu Europolas ir *Eurojust* turi aiškiai apibrėžtas duomenų apsaugos sistemas, įskaitant priežiūros sistemą. Todėl prie taikytinų taisyklių nebūtina skubiai priderinti taikytinų taisyklių.
 - tačiau per ilgesnį laikotarpį Europolui ir *Eurojust* taikomos duomenų apsaugos taisyklės turėtų būti visiškai suderintos su esamu pamatiniu sprendimu.
 - tai yra tuo svarbiau, nes esamas pasiūlymas dėl pamatinio sprendimo (išskyrus jo III skyrių) taikomas asmens duomenims, kuriuos renka ir tvarko valstybės narės ir perduoda Europolui ir *Eurojust*.

III.4. Pasiūlymo struktūra

47. EDAPP išnagrinėjo pasiūlymą ir padarė išvadą, kad iš esmės pasiūlyme numatoma sluoksniuota apsaugos struktūra. Pasiūlymo II skyriuje nustatytuose bendruosiuose standartuose (o konkrečiais klausimais — IV–VII skyriuose) numatomi du apsaugos sluoksniai:
- Direktyvoje 95/46/EB ir kituose Europos Bendrijų teisiniuose dokumentuose bei Europos Tarybos konvencijoje 108 nustatytų bendrųjų duomenų apsaugos principų perkėlimas į trečiąjį ramsčių.
 - Papildomos duomenų apsaugos taisyklės, taikomos visam asmens duomenų tvarkymui pagal trečiąjį ramsčių. Šių papildomų taisyklių pavyzdžiai pateikiami pasiūlymo 4 straipsnio 3 ir 4 dalyse.
48. III skyriuje numatomas trečiasis apsaugos sluoksnis, taikomas ypatingoms duomenų tvarkymo formoms. Dviejų III skyriaus skirsnių pavadinimus ir kelių pasiūlymo nuostatų formuluotes galima aiškinti taip, kad šis skyrius taikomas tik duomenims, kuriuos perdavė arba padarė prieinamais kitų valstybių narių kompetentingos institucijos. Todėl kai kurios svarbios nuostatos dėl asmens duomenų apsaugos nebūtų taikomos asmens duomenims, jeigu jais nesikeičia valstybės narės. Apibendrinant, tekstas yra dviprasmiškas, kadangi pagal nuostatas numatoma vykdyti ne tik veiklą, kuri yra tiesiogiai susi-

jusi su duomenimis, kuriais keičiamasi. Bet kuriuo atveju, aiškinamajame memorandume ir poveikio vertinime šis taikymo srities apribojimas nėra išsamiai paaiškintas ar pagrįstas.

49. EDAPP pabrėžia tokios sluoksniuotos struktūros, kurioje savaime numatoma optimali duomenų subjekto apsauga, pridėtinę vertę, atsižvelgiant į konkrečius teisėsaugos poreikius. Tokioje struktūroje atspindimas poreikis turėti tinkamą duomenų apsaugą, apie kurią buvo pasisakyta 2005 m. balandžio mėn. Krokuvėje įvykusioje pavasario konferencijoje; tokia struktūra iš esmės atitinka Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 8 straipsnį ir Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją, ypač jos 8 straipsnį.
50. Tačiau, išanalizavus pasiūlymo tekstą, galima pareikšti tokias pastabas.
51. Pirmiausia: reikėtų užtikrinti, kad II skyriuje (47 punkte minėtas antrasis sluoksnis) numatytos papildomos duomenų apsaugos taisyklės nenukryptų nuo bendrųjų duomenų apsaugos principų. EDAPP nuomone, II skyriuje numatytais papildomomis taisyklėmis turėtų būti suteikiama papildoma apsauga duomenų subjektams, susijusiems su konkrečiais trečiojo ramsčio aspektais (policijos ir teisminė informacija). Kitaip tariant: taikant šias papildomas taisykles negalima sumažinti apsaugos lygio.
52. Be to, III skyrius dėl ypatingų duomenų tvarkymo formų (į kurias įtrauktas trečiasis apsaugos sluoksnis) neturėtų nukrypti nuo II skyriaus. EDAPP nuomone, III skyriaus nuostatomis turėtų būti suteikiama papildoma apsauga duomenų subjektams tais atvejais, kai dalyvauja daugiau negu vienos valstybės narės kompetentingos institucijos, bet taikant tas nuostatas negalima sumažinti apsaugos lygio.
53. Antra: bendro pobūdžio taisyklių nereikėtų įtraukti į III skyrių. EDAPP rekomenduoja tas nuostatas perkelti į II skyrių. Į III skyrių reikia įtraukti tik tas nuostatas, kurios yra artimai susijusios su asmens duomenų apsauga, valstybėms narėms keičiantis duomenimis. Tai yra ypač svarbu, kadangi III skyriuje numatytos svarbios nuostatos, atsižvelgiant į duomenų subjekto aukštą apsaugos lygį teisėsaugos sistemoje (žr. šios nuomonės IV.1 dalį).

IV. Pasiūlymo elementų analizė

IV.1 Analizės pradžia

54. EDAPP, analizuodamas įvairius esminius pasiūlymo elementus, atsižvelgs į jo konkrečią struktūrą ir turinį. EDAPP nepateiks pastabų dėl kiekvieno pasiūlymo straipsnio.

55. Pirmiausia, dauguma pasiūlymo nuostatų atspindi kitus ES teisinius dokumentus dėl asmens duomenų apsaugos. Tos nuostatos atitinka ES duomenų apsaugos teisinę sistemą ir yra pakankamos, siekiant užtikrinti tinkamas duomenų apsaugos priemones trečiajame ramstyje.
56. Tačiau EDAPP pažymi, kad į kai kurias pasiūlymo III skyriuje numatytas nuostatas — dėl konkrečių duomenų tvarkymo klausimų ir taikomose iš esmės (žr. šios nuomonės 48 punktą) tik duomenims, kuriais keičiamasi su kitomis valstybėmis narėmis — integruojami bendrieji ir esminiai ES duomenų apsaugos teisės principai. Todėl tas III skyriaus nuostatas reikėtų perkelti į II skyrių ir taikyti jas visam duomenų tvarkymui, vykdomam teisėsaugos institucijų. Tai yra nuostatos, susijusios su duomenų kokybės patikrinimu (9 straipsnio 1 ir 6 dalys) ir reglamentuojančios tolesnį asmens duomenų tvarkymą (11 straipsnio 1 dalis).
57. Kai kuriuose kituose pasiūlymo III skyriaus straipsniuose nedaromas skirtumas tarp papildomų reikalavimų, kurie yra konkrečiai susiję su keitimusi duomenimis su kitomis valstybėmis narėmis — pavyzdžiui, su perduodančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos sutikimu — ir apsaugos priemonių, kurios yra svarbios ir būtinos tvarkant duomenis valstybėje narėje. Šiais atvejais EDAPP rekomenduoja, kad tokios apsaugos priemonės būtų bendrai taikomos net tiems asmens duomenims, kurių kita valstybė narė neperdavė arba nepadarė prieinamais. Ši rekomendacija yra susijusi su:
- duomenų perdavimu privačioms šalims ir ne teisėsaugos institucijoms (13 ir 14 straipsnių a ir b punktai), ir
 - perdavimais trečiosioms šalims arba tarptautinėms organizacijoms (15 straipsnis, išskyrus c punktą).
58. Šioje nuomonės dalyje įstatymų leidėjų dėmesys taip pat atkreipiamas į kai kurias papildomas apsaugos priemones, kurios nėra nustatytos šiame pasiūlyme. EDAPP nuomone, šias papildomas apsaugos priemones reikėtų numatyti atsižvelgiant į automatinius individualius sprendimus, iš trečiųjų šalių gautus asmens duomenis, prieigą prie privačių šalių duomenų bazių, biometrinių duomenų tvarkymą ir DNR charakteristikas.
59. Be to, šioje analizėje bus pateiktos rekomendacijos patobulinti esamą tekstą, siekiant užtikrinti nuostatų veiksmingumą, teksto darną ir suderinamumą su esama duomenų apsaugos teisine sistema.

IV.2 Tikslų apribojimas ir tolesnis duomenų tvarkymas

60. 4 straipsnio 1 dalies b punkte teigiama, kad asmens duomenys turi būti renkami įvardytais, aiškiai apibrėžtais

ir teisėtai tikslais, o vėliau negali būti tvarkomi su šiais tikslais nesuderinamu būdu. Paprastai bus renkami su nurodytu nusikaltimu susiję duomenys (arba, tam tikromis aplinkybėmis, siekiant tirti nusikalstamas grupuotes ar tinklą ir t. t.). Juos galima naudoti tuo pirminiu tikslu ir po tvarkyti kitu tikslu, jeigu jis suderinamas su pirminiu tikslu (duomenis, surinktus apie už prekybą narkotikais nuteistą asmenį, būtų galima naudoti, pavyzdžiui, vykdant tyrimą, susijusį su prekyautojų narkotikais tinklu). Šis požiūris gerai atspindi tikslų apribojimo principą, kuris taip pat yra įtvirtintas Europos Sąjungos žmogaus teisių chartijos 8 straipsnyje ir todėl atitinka esamus teisės aktus dėl duomenų apsaugos.

Tolesnis duomenų tvarkymas pamatiniame sprendime numatytais tikslais

61. EDAPP pažymi, kad pasiūlyme nėra visapusiškai atsižvelgiama į vieną situaciją, kuri gali pasitaikyti policijos veikloje: poreikį toliau naudoti duomenis tikslu, kuris laikomas nesuderinamas su tikslu, kuriuo jie buvo surinkti. Duomenų, kuriuos policija surinko, gali pririnkti siekiant išaiškinti visiškai skirtingą nusikaltimą. Pavyzdžiui, galima paminėti, kad duomenys yra renkami traukiant baudžiamojon atsakomybėn už eismo taisyklių pažeidimus, o vėliau naudojami siekiant surasti automobilių vagių ir patraukti jį baudžiamojon atsakomybėn. Antrasis tikslas, nors ir teisėtas, negali būti laikomas visiškai suderinamu su duomenų rinkimo tikslu. Jeigu teisėsaugos institucijoms nebūtų leidžiama naudoti duomenų šiuo antruoju tikslu, jos galėtų būti linkusios rinkti duomenis bendrais ar blogai apibrėžtais tikslais; tokiu atveju tikslų apribojimo principas netektų vertės rinkimo požiūriu. Be to, kultų kliūčių kitų principų, pavyzdžiui, proporcingumo, tikslumo ir patikimumo, taikymui (žr. 4 straipsnio 1 dalies c ir d punktus).
62. Laikantis ES duomenų apsaugos teisės aktų, asmens duomenis reikia rinkti įvardytai ir aiškiai apibrėžtais tikslais; jų negalima toliau tvarkyti su tais tikslais nesuderinamu būdu. Tačiau EDAPP mano, kad reikia numatyti tam tikrą tolesnio naudojimo lankstumą. Yra didesnė tikimybė, kad rinkimo apribojimų bus laikomasi, jeigu už vidaus saugumą atsakingos institucijos žinos, kad, naudodamos tinkamas apsaugos priemones, jos gali nukrypti nuo tolesnio naudojimo apribojimų.

63. Reikėtų paaiškinti, kad šis poreikis vykdyti tolesnį duomenų tvarkymą pripažįstamas pasiūlymo 11 straipsnyje, tačiau nepakankamai. 11 straipsnis taikomas tik duomenims, kurie buvo gauti iš kitos valstybės narės kompetentingos institucijos arba buvo jos padaryti prieinamais; jame nenumatomos pakankamos apsaugos priemonės.

64. EDAPP rekomenduoja 11 straipsnio 1 dalį taikyti visiems duomenims, nepriklausomai nuo to, ar jie buvo gauti iš kitos valstybės narės. Be to, 11 straipsnio 1 dalies b punkte reikėtų numatyti griežtesnes apsaugos priemonės: reikėtų leisti toliau naudoti duomenis tikslu, kuris laikomas nesuderinamu su pirminiu tikslu, tik tuomet, kai tai yra tikrai būtina, konkrečiais atvejais, siekiant užkardyti, tirti, nustatyti baudžiamąsias veikas ir patraukti už jas baudžiamojon atsakomybėn arba siekiant apsaugoti asmens interesus ar pagrindines teises. Iš esmės EDAPP siūlo šią nuostatą įtraukti į naują straipsnį 4a (bet kuriuo atveju, į pasiūlymo II skyrių).

65. 11 straipsnio 2 dalis ir 11 straipsnio 3 dalis toliau taikomos tokios, kokios jos yra; jose numatomos papildomos apsaugos priemonės duomenims, gautiems iš kitų valstybių narių. EDAPP nurodo, kad 11 straipsnio 3 dalis bus taikoma duomenų keitimuisi naudojant SIS II: EDAPP savo nuomonėje dėl SIS II jau nurodė, kad reikėtų užtikrinti, jog SIS II duomenų iš tiesų nebūtų galima naudoti kitu tikslu, negu pačios sistemos tikslai.

Tolesnis duomenų tvarkymas tikslais, nesusijusiais su policijos ir teismų bendradarbiavimu

66. Kai kuriais atvejais duomenis reikia tvarkyti siekiant apsaugoti kitus svarbius interesus. Šiais atvejais juos galėtų tvarkyti net institucijos, kurios nėra kompetentingos institucijos pagal šį pamatinį sprendimą. Šie valstybių narių įgaliojimai galėtų būti susiję su duomenų tvarkymu, pažeidžiančiu privatumą (pavyzdžiui, asmens, kuris nėra įtariamasis, tikrinimu), ir todėl reikėtų nustatyti labai griežtus tokių įgaliojimų reikalavimus, pavyzdžiui, valstybių narių pareigą priimti konkrečius teisės aktus, jeigu jos nori pasinaudoti šia leidžiančia nukrypti nuostata. Pirmojo ramsčio srityje šis klausimas buvo sprendžiamas Direktyvos 95/46/EB 13 straipsnyje, kuriame nustatoma, kad konkrečiais atvejais leidžiami kai kurių direktyvos nuostatų apribojimai. Tokius apribojimus taikančios valstybės narės turi juos taikyti pagal Europos žmogaus teisių konvencijos 8 straipsnį.

67. Remiantis tais pačiais argumentais, pamatinio sprendimo II skyriuje reikėtų nustatyti, kad valstybėms narėms turėtų būti leidžiama priimti teises priemones siekiant, kad duomenų tvarkymas toliau galėtų būti vykdomas, jeigu tokia priemonė yra būtina siekiant užtikrinti:

- grėsmių visuomenės saugumui, gynybai arba nacionaliniam saugumui prevenciją;
- valstybės narės arba Europos Sąjungos svarbių ekonominių ar finansinių interesų apsaugą;
- duomenų subjekto apsaugą.

IV.3 Duomenų tvarkymo teisėtumo kriterijai

68. Pasiūlymo 5 straipsnyje teigiama, kad kompetentingos institucijos gali tvarkyti asmens duomenis tik tokiais atvejais, jeigu yra teisės aktas, kuriame nustatoma, jog duomenų tvarkymas yra būtinas, kad atitinkama institucija galėtų įvykdyti teisėtą užduotį, ir siekiant užkardyti, tirti, nustatyti baudžiamąsias veikas arba patraukti už jas baudžiamojon atsakomybėn. EDAPP remia griežtus reikalavimus, nustatytus 5 straipsnyje.

69. Tačiau 5 straipsnio tekste nepakankamai įvertinamas poreikis konkrečiomis aplinkybėmis nustatyti duomenų tvarkymo teisėtumą pagal kitus teisinius pagrindus. Tai yra svarbi nuostata, kurios laikantis, pavyzdžiui, policijai neturėtų būti neįmanoma vykdyti savo teisinių įsipareigojimų, laikantis nacionalinės teisės, atskleisti informaciją imigracijos tarnyboms arba mokesčių institucijoms. Todėl EDAPP siūlo, kad 5 straipsnyje būtų atsižvelgta į kitus pagrįstus asmens duomenų tvarkymo teisinius pagrindus, pavyzdžiui, į būtinybę laikytis teisinio įsipareigojimo, kuris taikomas tikrintojui, į duomenų subjekto vienareikšmišką sutikimą, jeigu duomenų tvarkymas vykdomas duomenų subjekto interesais, arba į būtinybę apsaugoti duomenų subjekto gyvybinius interesus.

70. EDAPP nurodo, kad duomenų tvarkymo teisėtumo kriterijų laikymasis turi ypatingą reikšmę policijos ir teismų bendradarbiavimui, atsižvelgiant į tai, kad, policijos pajėgoms neteisėtai renkant asmens duomenis, asmens duomenų galbūt nebebūtų galima naudoti kaip įrodymo teismo procesuose.

IV.4 Būtinybė ir proporcingumas

71. Pasiūlymo 4 ir 5 straipsnių tikslas — taip pat tinkamai užtikrinti, kad asmens duomenų apsaugos apribojimai būtų būtini ir proporcingi, kaip reikalaujama pagal Europos Sąjungos teisę ir Europos žmogaus teisių teismo teisminę praktiką, susijusią su EŽTK 8 straipsniu:

- 4 straipsnio 1 dalies c punkte nustatoma bendra taisyklė, kad duomenys turi būti adekvatūs, susiję ir savo apimtimi neviršijantys tikslų, kuriais jie renkami ir (arba) vėliau tvarkomi.
- 5 straipsnyje nurodoma, kad duomenų tvarkymas turėtų būti *būtinas*, kad atitinkama institucija galėtų įvykdyti teisėtą užduotį, ir siekiant užkardyti, tirti, nustatyti baudžiamąsias veikas arba patraukti už jas baudžiamojon atsakomybėn.
- 4 straipsnio 4 dalyje teigiama, kad asmens duomenų tvarkymas yra būtinas tik tuo atveju, jeigu yra įvykdyti tam tikri konkretūs reikalavimai.

72. EDAPP pažymi, kad siūlomoje 4 straipsnio 4 dalies formuluotėje nesilaikoma kriterijų, nustatytų su EŽTK 8 straipsniu susijusios Europos žmogaus teisių teismo teisminės praktikos, pagal kurią privatu gyvenimą galima apriboti tik tokiu atveju, jeigu tai yra būtina demokratinėje visuomenėje. Laikantis pasiūlymo, duomenų tvarkymas būtų laikomas būtinu ne tik tais atvejais, kai jis įgalintų teisėsaugos ir teismines institucijas vykdyti savo užduotis, bet taip pat tais atvejais, kai yra pagrįstų priežasčių manyti, kad atitinkami asmens duomenys tik palengvintų arba pagreitintų baudžiamųjų veikų užkardymą, tyrimą, nustatymą ar patraukimą baudžiamojon atsakomybėn.
73. Šie kriterijai neatitinka EŽTK 8 straipsnio reikalavimų, kadangi beveik visą asmens duomenų tvarkymą būtų galima laikyti palengvinančiu policijos ar teisminių institucijų veiklą, net jeigu atitinkami duomenys faktiškai nėra būtini vykdant tokią veiklą.
74. Remiantis dabartiniu 4 straipsnio 4 dalies tekstu būtų sudarytos galimybės nepriimtinais plačiai rinkti asmens duomenis tik dėl to, kad asmens duomenys galėtų palengvinti baudžiamųjų veikų užkardymą, tyrimą, nustatymą ar patraukimą baudžiamojon atsakomybėn. Priešingai, asmens duomenų tvarkymą reikėtų laikyti būtinu tik tais atvejais, kai kompetentingos institucijos gali aiškiai įrodyti, kad jai tai yra būtina, ir jeigu nėra mažiau privatumą pažeidžiančių priemonių.
75. Todėl EDAPP rekomenduoja parengti naują 4 straipsnio 4 dalies pirmos įtraukos redakciją, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi teisminės praktikos, susijusios su EŽTK 8 straipsniu. Be to, dėl sistematiškos priežasčių EDAPP siūlo, kad 4 straipsnio 4 dalis būtų perkelta į 5 straipsnio pabaigą.

IV.5 Ypatingų kategorijų duomenų tvarkymas

76. 6 straipsnyje nustatomas teorinis draudimas tvarkyti jautrius duomenis, t. y. asmens duomenis, atskleidžiančius rasinę ar etninę kilmę, politines pažiūras, religinius ar filosofinius įsitikinimus, narystę profesinėse sąjungose, arba duomenis apie sveikatą ar lytinį gyvenimą. Šis draudimas nebus taikomas, kai duomenų tvarkymas yra numatytas įstatyme ir yra tikrai būtinas, kad atitinkama institucija galėtų įvykdyti teisėtą užduotį, siekiant užkardyti, tirti, nustatyti baudžiamąsias veikas arba patraukti už jas baudžiamojon atsakomybėn. Jautrius duomenis taip pat galima tvarkyti, jeigu duomenų subjektas davė aiškų sutikimą. Abiem atvejais nustatomos tinkamos konkrečios apsaugos priemonės.
77. Dėl 6 straipsnio teksto galima padaryti dvi pastabas. Pirmiausia, 6 straipsnyje per daug remiamasi duomenų subjekto sutikimu. EDAPP pabrėžia, kad reikėtų leisti tvarkyti jautrius duomenis remiantis aiškiu duomenų subjekto sutikimu tik tuo atveju, jeigu duomenų tvar-

kymas vykdomas duomenų subjekto interesais, o dėl atsisakymo duoti sutikimą nebūtų neigiamų pasekmių duomenų subjektui. EDAPP rekomenduoja atitinkamai patikslinti 6 straipsnį bei suderinti jį su esama ES duomenų apsaugos teise.

78. Antra, EDAPP mano, kad taip pat būtų galima atsižvelgti į kitus duomenų tvarkymo teisinius pagrindus, pavyzdžiui, į būtinybę apsaugoti duomenų subjekto ar kito asmens gyvybinius interesus (jeigu duomenų subjektas fiziškai neįgali arba yra juridškai neveiksnius duoti sutikimą).
79. Policijos ir teismų bendradarbiavimo srityje didėja kitų galbūt jautrių asmens duomenų, pavyzdžiui, biometrinių duomenų ir DNR charakteristikų, tvarkymo svarba. Pasiūlymo 6 straipsnyje tokie duomenys nėra aiškiai aptariami. EDAPP ragina ES įstatymų leidėjus būti ypač atidiems, šiame pasiūlyme nustatytus bendrojo duomenų apsaugos principus įtraukiant į kitus teisės aktus, susijusius su šių ypatingų kategorijų duomenų tvarkymu. Kaip pavyzdį galima pateikti esamą pasiūlymą dėl Tarybos pamatinio sprendimo dėl keitimosi informacija pagal prieinamumo principą (žr. pirmiau išdėstytus 12–15 punktus), kuriame aiškiai leidžiama tvarkyti ir keistis biometriniais duomenimis bei DNR charakteristikomis (žr. pasiūlymo II priedą), bet neatkreipiamas dėmesys į šių duomenų jautrumą ir savitumus atsižvelgiant į duomenų apsaugą.
80. EDAPP rekomenduoja numatyti konkrečias apsaugos priemones, pirmiausia siekiant užtikrinti, kad:
- biometriniai duomenys ir DNR charakteristikos būtų naudojamos tik remiantis nusistovėjusiais ir sąveikiais techniniais standartais,
 - būtų atidžiai atsižvelgta į jų tikslumo lygį, o duomenų subjektas jį galėtų užginčyti lengvai prieinamomis priemonėmis ir
 - kad būtų visiškai užtikrinta pagarba asmenų orumui.

Įstatymų leidėjai turi spręsti, ar šias papildomas apsaugos priemones reikia numatyti šiame pamatiniame sprendime, ar konkrečiuose teisiniuose dokumentuose, reglamentuojančiuose šių ypatingų kategorijų duomenų rinkimą ir keitimąsi jais.

IV.6 Tikslumas ir patikimumas

81. 4 straipsnio 1 dalies d punkte nustatomos bendrosios taisyklės, susijusios su duomenų kokybe. Pagal šį straipsnį tikrintojas turi užtikrinti, kad duomenys būtų tikslūs ir pririnkus atnaujinami. Jis imsis visų pagrįstų priemonių užtikrinti, kad netikslūs ar nepilni duomenys, atsižvelgus į tikslus, kuriais jie buvo renkami arba yra po to tvarkomi, būtų sunaikinti ar ištaisyti. Tai atitinka bendrojo ES duomenų apsaugos teisės aktų principus.

82. 4 straipsnio 1 dalies d punkto trečiame sakinyje nustatoma, kad valstybės narės gali numatyti tvarkyti įvairaus tikslumo ir patikimumo duomenis. EDAPP šią nuostatą supranta kaip nukrypstančią nuo bendrojo tikslumo principo ir rekomenduoja išaiškinti šios nuostatos leidžiantį nukrypti pobūdį, 4 straipsnio 1 dalies d punkto trečio sakinio pradžioje įtraukiant žodžius „tačiau“ arba „vis dėlto“. Šiais atvejais, kai duomenų tikslumo negalima visiškai užtikrinti, tikrintojas turės pareigą skirti duomenis pagal jų tikslumą ir patikimumą, pirmiausia remdamasis esminiu duomenų skirtumu, faktais pagrįstus duomenis skirdamas nuo pažiūromis ar asmeniniais vertinimais grindžiamų duomenų. EDAPP pabrėžia šios pareigos svarbą duomenų subjektams ir teisėsaugos institucijoms, ypač, jeigu duomenys tvarkomi toli nuo jų šaltinio (žr. šios nuomonės 7 punktą).

Duomenų kokybės patikrinimas

83. 4 straipsnio 1 dalies d punkte nustatytas bendrasis principas papildomas konkretesnėmis apsaugos priemonėmis, nustatytomis 9 straipsnyje dėl duomenų kokybės patikrinimo. 9 straipsnyje pirmiausia teigiama, kad:

1. asmens duomenų kokybę vėliausiai tikrinama prieš juos perduodant ir padarant prieinamais. Be to, reguliariai tikrinama duomenų, kurie padaromi prieinamais naudojant tiesioginę automatizuotą priegią, kokybę (9 straipsnio 1 ir 2 dalys).
2. perduodant visus duomenis reikėtų pateikti informaciją apie teismo sprendimus ir sprendimus nepersekioti baudžiamąja tvarka, o pažiūromis pagrįsti duomenys prieš jų perdavimą turėtų būti patikrinami vietoje ir turėtų būti nurodytas tokių duomenų tikslumo ar patikimumo laipsnis (9 straipsnio 1 dalis).
3. asmens duomenys pažymimi duomenų subjekto prašymu, jeigu duomenų subjektas užginčija jų tikslumą ir jeigu jų tikslumo ar netikslumo neįmanoma nustatyti (9 straipsnio 6 dalis).

84. Todėl 4 straipsnio 1 dalimi ir 9 straipsniu, jeigu jie taikomi kartu, užtikrinama, kad asmens duomenų kokybę tinkamai patikrintų duomenų subjektas ir institucijos, esančios arčiausiai prie tvarkomų duomenų šaltinių ir todėl labiausiai sugebančios tokius duomenis patikrinti.

85. EDAPP palankiai vertina šias nuostatas, kadangi, orientuojantis į teisėsaugos institucijų poreikius, jomis užtikrinama, kad į visus duomenis būtų tinkamai atsižvelgta ir kad jie būtų naudojami atsižvelgiant į jų tikslumą ir patikimumą, tokiu būdu išvengiant, kad galimas su duomenų subjektu susijusių duomenų nepakankamas tikslumas nepadarytų jam neproporcingo poveikio.

86. Duomenų kokybės patikrinimas yra esminis duomenų subjekto apsaugos elementas, ypač asmens duomenų, kuriuos tvarko policija ir teisėsaugos institucijos, atžvilgiu. Todėl EDAPP apgailestauja, kad 9 straipsnis dėl duomenų kokybės patikrinimo taikomas tik tiems duomenims, kurie perduodami ar padaromi prieinamais kitoms valstybėms narėms. Tai yra netinkama, kadangi tokiu būdu numatoma, kad asmens duomenų kokybė, kuri yra labai svarbi taip pat teisėsaugos tikslais, būtų visiškai užtikrinama tik šiuos duomenis perduodant ar padarant prieinamais kitoms valstybėms narėms, bet ne tuomet, kai jie yra tvarkomi valstybėje narėje⁽¹⁾. Vietoje to, yra labai svarbu — tiek duomenų subjektų, tiek kompetentingų institucijų interesais — užtikrinti, kad tinkamas kokybės patikrinimas būtų taikomas visiems asmens duomenims, įskaitant tuos, kurių kita valstybė narė neperdavė arba nepadarė prieinamais.

87. Todėl EDAPP rekomenduoja bet kuriuo atveju panaikinti 9 straipsnio 1 ir 6 dalių taikymo srities apribojimus, šias nuostatas perkeltiant į pasiūlymo II skyrių.

Skirtingų duomenų kategorijų atskyrimas

88. 4 straipsnio 2 dalyje nustatoma tikrintojo pareiga aiškiai skirti skirtingų asmenų kategorijų (įtariamieji, neteistieji, liudytojai, nukentėjusieji, informatoriai, kontaktiniai asmenys ir kiti) asmens duomenis. EDAPP palankiai vertina šį požiūrį. Nors teisėsaugos ir teisminės institucijos iš tiesų gali prireikti tvarkyti duomenis, susijusius su labai skirtingomis asmenų kategorijomis, yra labai svarbu, kad tarp šių duomenų būtų daromas skirtumas atsižvelgiant į skirtingą dalyvavimo nusikaltime laipsnį. Tvarkomų duomenų skirtingų kategorijų ypatumai ir skirtingi tikslai, kuriais šiuos duomenis renka teisėsaugos ir teisminės institucijos, turėtų atsispindėti pirmiausia nustatant reikalavimus, taikomus duomenų rinkimui, terminus, reikalavimus, taikomus atsisakant suteikti priegią ar informaciją duomenų subjektui, ir reikalavimus, taikomus kompetentingų institucijų priegiai prie duomenų.

89. Todėl EDAPP prašo, kad ypatingas dėmesys būtų skiriamas duomenims, susijusiems su neįtariamais asmenimis. Reikia nustatyti konkrečius reikalavimus ir apsaugos priemones, siekiant užtikrinti proporcingumą ir išvengti žalos asmenims, kurie nusikaltime nedalyvauja aktyviai. Į pasiūlymą reikėtų įtraukti papildomas nuostatas, susijusias su šia asmenų kategorija, siekiant apriboti duomenų tvarkymo tikslą, nustatyti tikslus terminus ir apriboti priegią prie duomenų. EDAPP rekomenduoja atitinkamai patikslinti pasiūlymą.

⁽¹⁾ Be to, tai neatitiktų Europos Tarybos Ministrų Komiteto rekomendacijos Nr. R (87) 15 valstybėms narėms, reglamentuojančios asmens duomenų naudojimą policijos sektoriuje. Visų pirma, principu 7.2 numatoma, kad reikėtų nustatyti asmens duomenų kokybės „reguliarus patikrinimus“, sutikus priežiūros institucijai ir laikantis nacionalinės teisės aktų.

90. Dabartiniame pasiūlymo tekste yra numatyta viena konkreti apsaugos priemonė, būtent pasiūlymo 7 straipsnio 1 dalis, susijusi su neįtariamais asmenimis. EDAPP nuomone, tai yra svarbi apsaugos priemonė, visų pirma dėl to, kad valstybėms narėms neleidžiama nustatyti leidžiančių nukrypti nuostatų. Deja, 7 straipsnio 1 dalyje nustatomos tik terminams taikomos apsaugos priemonės; ši nuostata taikoma tik tai asmenų kategorijai, kuri buvo nurodyta pasiūlymo 4 straipsnio 3 dalies paskutinėje įtraukoje. Todėl nuostatoje nenumatomos pakankamos garantijos ir ji nėra taikoma visai neįtariamų asmenų grupei ⁽¹⁾.
91. Taip pat ypatingas dėmesys turi būti skiriamas duomenims, susijusiems su nuteistais asmenimis. Dėl šių duomenų iš tiesų reikėtų deramai atsižvelgti į naujausias ir būsimas iniciatyvas dėl keitimosi informacija apie teistumus ir užtikrinti tokių duomenų nuoseklumą ⁽²⁾.
92. Atsižvelgdamas į pirmiau išdėstytas pastabas, EDAPP rekomenduoja 4 straipsnį papildyti nauja dalimi, į kurią būtų įtraukti šie elementai:

- papildomos nuostatos, siekiant neįtariamų asmenų atžvilgiu apriboti duomenų tvarkymo tikslą, nustatyti tikslus terminus ir apriboti prieigą prie duomenų.
- valstybių narių pareiga nustatyti, kokios bus teisinės pasekmės atskiriant įvairių kategorijų asmenų asmens duomenis, atsižvelgiant į skirtingų tvarkomų duomenų kategorijų ypatumus ir skirtingus tikslus, kuriais šiuos duomenis renka teisėsaugos ir teisminės institucijos.
- teisinės pasekmės turėtų būti susijusios su reikalavimais, taikomais asmens duomenų rinkimui, terminais, tolesniu duomenų perdavimu ir naudojimu bei reikalavimais, taikomais atsisakant suteikti prieigą ar informaciją duomenų subjektui.

IV.7 Asmens duomenų saugojimo terminai

93. Bendrieji principai, reglamentuojantys asmens duomenų saugojimo terminus, nustatomi pasiūlymo 4 straipsnio 1 dalies e punkte ir 7 straipsnio 1 dalyje. Paprastai

⁽¹⁾ Žr. šios nuomonės konkretesnį 94 punktą.

⁽²⁾ Tarybos sprendimas 2005/876/TVR dėl keitimosi informacija apie teistumą įsigaliojo gruodžio 9 d. Sprendimu papildomi ir supaprastinami esami mechanizmai, skirti perduoti informacijai, susijusiai su nuosprendžiais, kurie grindžiami galiojančiomis konvencijomis, tokiais dokumentais kaip 1959 m. Europos konvencija dėl teisminės pagalbos baudžiamosiose bylose ir 2000 m. Konvencija dėl valstybių narių teisminės pagalbos baudžiamosiose bylose. Šis tekstas vėliau bus pakeistas tikslesniu Tarybos pamatiniu sprendimu. Komisija ketina pasiūlyti naują šios srities pamatinį sprendimą.

asmens duomenų nereikėtų saugoti ilgiau, negu yra būtina siekiant tikslo, kuriuo jie buvo surinkti. Tai atitinka ES duomenų apsaugos teisės aktus ⁽³⁾.

94. Tačiau 7 straipsnio 1 dalyje pateikta bendroji nuostata yra taikoma tik tuo atveju, „jeigu nacionalinėje teisėje nenumatyta kitaip“. EDAPP pažymi, kad ši išimtis yra labai bendro pobūdžio ir ja numatoma daugiau, negu galima numatyti leidžiančiose nukrypti nuostatose, leistinose pagal 4 straipsnio 1 dalies e punktą. EDAPP siūlo išbraukti 7 straipsnio 1 dalyje numatytą bendrąją leidžiančią nukrypti nuostatą arba bent aiškiai apriboti visuomenės interesus, kuriais grindžiamas šios leidžiančios nukrypti nuostatos taikymas valstybėse narėse ⁽⁴⁾.
95. 7 straipsnio 2 dalyje teigiama, kad naudojant tinkamas procedūras ir technines priemones užtikrinama, kad būtų laikomasi terminų, ir reguliariai tikrinama, kaip jų laikomasi. EDAPP palankiai vertina šią nuostatą, bet rekomenduoja aiškiai nurodyti, kad asmens duomenys, praėjus tam tikram laikotarpiui, yra automatiškai ir reguliariai sunaikinami, naudojant tinkamas procedūras ir technines priemones.

IV.8 Keitimasis asmens duomenimis su trečiosiomis šalimis

96. Veiksmingas policijos ir teisminis bendradarbiavimas ES teritorijoje vis daugiau priklauso nuo bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis ir tarptautinėmis organizacijomis. Daug veiksmų, kuriais siekiama pagerinti teisėsaugos ir teisminį bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis ar tarptautinėmis organizacijomis, šiuo metu yra svarstomi arba numatomi nacionaliniu ir ES lygiu ⁽⁵⁾. Tai, kaip plėtosis šis tarptautinis bendradarbiavimas, greičiausiai labai priklausys nuo keitimosi asmens duomenimis.
97. Todėl yra labai svarbu, kad teisėto ir teisingo duomenų tvarkymo principai — ir apskritai tinkamo proceso principai — taip pat būtų taikomi renkant asmens duomenis ir jais keičiantis už Sąjungos teritorijos ribų, ir kad tie asmens duomenys būtų perduodami trečiosioms šalims ar tarptautinėms organizacijoms tik tuo atveju, jeigu tos atitinkamos trečiosios šalys garantuoja tinkamą apsaugos lygį ir atitinkamas apsaugos priemones.

⁽³⁾ Pasiūlyme nustatoma ne tik bendroji nuostata dėl asmens duomenų saugojimo terminų (7 straipsnyje), bet ir tolesnės konkrečios nuostatos, susijusios su asmens duomenimis, kuriais keičiamasi su kitomis valstybėmis narėmis. Visų pirma 9.7 straipsnyje nustatoma, kad asmens duomenis reikėtų sunaikinti:

1. jeigu tie duomenys neturėjo būti perduoti, suteikti arba gauti;
2. praėjus perduodančiosios institucijos praneštam terminui, išskyrus atvejus, kai asmens duomenys yra toliau reikalingi teismo procesuose;
3. jeigu duomenys nebėra reikalingi tikslu, kuriuo jie buvo perduoti.

⁽⁴⁾ Būtų galima apriboti interesus, susijusius su kova su terorizmu, ir (arba) konkrečius visuomenės interesus, nurodytus 4 straipsnio 1 dalies e punkte: naudojimą istoriniais, statistiniais ar moksliniais tikslais.

⁽⁵⁾ Pavyzdžiui, žr. naujausią Komisijos komunikatą „Strategija, skirta laisvės, saugumo ir teisingumo srities išorės aspektui“ (KOM(2005) 491 galutinis).

Asmens duomenų perdavimai į trečiąsias šalis

98. Šiuo požiūriu EDAPP palankiai vertina pasiūlymo 15 straipsnį, kuriame numatoma apsauga perduodant duomenis kompetentingoms institucijoms trečiojoje šalyje arba tarptautinėms organizacijoms. Tačiau ši nuostata, įtraukta į pasiūlymo III skyrių, taikoma tik duomenims, kurie buvo gauti iš kitų valstybių narių kompetentingų institucijų arba jų padaryti prieinamais. Dėl šio apribojimo išlieka duomenų apsaugos sistemos trūkumas Europos Sąjungos lygiu, susijęs su duomenimis, kurie nebuvo gauti iš kitų valstybių narių kompetentingų institucijų. EDAPP nuomone, šis trūkumas nėra priimtinas dėl tokių priežasčių.

99. Pirmiausia, duomenų šaltinis — policijos pajėgos valstybėje narėje, kuri perduoda duomenis į trečiąją šalį, arba policijos pajėgos kitoje valstybėje narėje — neturėtų nustatyti ES teisėje numatyto apsaugos lygio perduodant duomenis į trečiąją šalį.

100. Antra, reikėtų pažymėti, kad asmens duomenų perdavimus į trečiąsias šalis reglamentuojančios taisyklės yra pagrindinis duomenų apsaugos teisės principas. Šis principas ne tik atspindi vieną iš pagrindinių Direktyvos 95/46/EB nuostatų, bet taip pat yra įtvirtintas Konvencijos 108 papildomame protokole⁽¹⁾. Pasiūlymo 1 straipsnyje nurodytų asmens duomenų apsaugos bendrųjų standartų nebūtų įmanoma užtikrinti, jeigu bendrosiose taisyklėse dėl asmens duomenų perdavimų į trečiąsias šalis nebūtų numatytos visos duomenų tvarkymo operacijos. Todėl, jeigu asmens duomenis būtų galima perduoti į tinkamo apsaugos lygio neužtikrinančias trečiąsias šalis, būtų padarytas tiesioginis poveikis duomenų subjekto teisėms, kurios užtikrinamos esamu pasiūlymu.

101. Trečia, šių taisyklių taikymo srities apribojimas, jas taikant tik „duomenims, kuriais keičiamasi“ — atsižvelgiant į tik vienoje šalyje tvarkomus duomenis — reikštų, kad nebūtų apsaugos priemonių: paradoksalu, bet asmens duomenis būtų galima perduoti į trečiąsias šalis — nepaisant, ar yra tinkama asmens duomenų apsauga — „lengviau“, negu į kitas valstybes nares. Tai suteiktų galimybę vykdyti „informacijos plovimą“. Valstybių narių kompetentingos institucijos galėtų apeiti griežtas duomenų apsaugos normas, perduodamos duomenis į trečiąsias šalis ar tarptautines organizacijas, kuriose kitos valstybės narės kompetentinga institucija turėtų galimybę

(1) Konvencijos dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu papildomame protokole dėl priežiūros institucijų ir valstybės sienas kertančių duomenų srautų buvo pasirašytas 2001 m. lapkričio 8 d. ir įsigaliojo 2004 m. liepos 1 d. Šį tarptautinį teisiškai privalomą dokumentą pasirašė 11 valstybių (9 iš jų – ES narės). Protokolo 2.1 straipsnyje nustatomas bendras principas, kad „Kiekviena šalis imasi priemonių, kad asmens duomenys būtų perduodami duomenų gavėjui, priklausančiam valstybės narės ar organizacijos, kuri nėra Konvencijos šalis, jurisdikcijai tik tuo atveju, jeigu ta valstybė ar organizacija užtikrina tinkamą planuojamo duomenų perdavimo apsaugos lygį“.

pasinaudoti tokiais duomenimis arba tokie duomenys net galėtų būti grąžinti tokiai institucijai.

102. Todėl EDAPP rekomenduoja iš dalies pakeisti esamą pasiūlymą, siekiant užtikrinti, kad 15 straipsnis būtų taikomas keičiantis su trečiojoje šalyje visais asmens duomenimis. Ši rekomendacija nėra susijusi su 15 straipsnio 1 dalies c punktu, kuris dėl savo pobūdžio gali būti susijęs tik su asmens duomenimis, kuriais keičiamasi su kitomis valstybėmis narėmis.

Išskirtiniai perdavimai į reikalavimų neatitinkančias šalis

103. 15 straipsnyje nustatomi reikalavimai, taikomi duomenų perdavimams į trečiųjų šalių kompetentingas institucijas ar tarptautines organizacijas, panašūs į Direktyvos 95/46/EB 25 straipsnyje nustatytus reikalavimus. Tačiau 15 straipsnio 6 dalyje numatoma galimybė perduoti duomenis į trečiąsias šalis ar tarptautines organizacijas, kuriose nėra užtikrintas tinkamas duomenų apsaugos lygis, jeigu duomenų perdavimas yra tikrai būtinas siekiant apsaugoti esminius valstybės narės interesus arba užkirsti kelią neišvengiamam rimtam pavojui, keliančiam grėsmę visuomenės saugumui arba konkrečiam asmeniui ar asmenims.

104. Reikėtų išaiškinti, kaip taikoma 6 dalyje nustatyta išimtis. Todėl EDAPP rekomenduoja:

— išaiškinti, kad šia išimtimi nustatoma tik nuostata, leidžianti nukrypti nuo reikalavimo užtikrinti „tinkamą apsaugą“, bet ši išimtis neturi įtakos kitiems 15 straipsnio pirmoje pastraipoje nustatytiems reikalavimams.

— įtraukti nuostatą, kad duomenų perdavimams, vykdomiems atsižvelgiant į šią išimtį, būtų taikomi tinkami reikalavimai (pavyzdžiui, aiškus reikalavimas, kad duomenys būtų tvarkomi tik laikinai ir konkrečiais tikslais), ir kad apie tokius perdavimus būtų pranešta kompetentingai priežiūros institucijai.

Iš trečiųjų šalių gautų asmens duomenų tvarkymas

105. Atsižvelgiant į tai, kad auga keitimasis asmens duomenimis su trečiųjų šalių policija ir teisminėmis institucijomis, ypatingą dėmesį reikėtų skirti taip pat asmens duomenims, kurie buvo „importuoti“ iš tų trečiųjų šalių, kuriose nėra užtikrinti tinkami pagarbos žmogaus teisėms — visų pirma asmens duomenų apsaugai — standartai.

106. Vadovaudamasis platesniu požiūriu, EDAPP mano, kad įstatymų leidėjai turėtų užtikrinti, kad iš trečiųjų šalių gauti asmens duomenys atitiktų bent tarptautinius standartus, susijusius su pagarba žmogaus teisėms. Pavyzdžiui, teisėsaugos ir teisminės institucijos neturėtų tvarkyti duomenų, kurie buvo surinkti kankinant arba pažeidžiant žmogaus teises, ir juodųjų sąrašų, kurie grindžiami tik politiniais įsitikinimais ar seksualiniais pomėgiais, ir pasitikėti jais, išskyrus atvejus, kai tai daroma duomenų subjekto interesais. Todėl EDAPP rekomenduoja tai išaiškinti bent pasiūlymo konstatuojamojoje dalyje, galbūt nurodant atitinkamus tarptautinius dokumentus⁽¹⁾.
107. Konkrečiau dėl asmens duomenų apsaugos EDAPP pažymi, kad galimas duomenų kokybės trūkumas perduodant asmens duomenis iš šalių, kuriose nėra tinkamų asmens duomenų apsaugos standartų ir garantijų, turi būti tinkamai įvertintas, siekiant išvengti, kad ES teisėsaugos institucijos klaidingai nepasitikėtų tokia informacija, ir užkirsti kelią tam, kad duomenų subjektams būtų padaryta žala.
108. Todėl EDAPP rekomenduoja į pasiūlymo 9 straipsnį įtraukti nuostatą, kurioje būtų teigiama, kad iš trečiųjų šalių perduotų asmens duomenų kokybę reikėtų įvertinti iš karto po to, kai jie gaunami, ir reikėtų nurodyti tokių duomenų tikslumo ir patikimumo laipsnį.
111. Todėl EDAPP manymu, 13 ir 14 straipsniuose nustatytų papildomų reikalavimų pakaktų, jei jie būtų taikomi kartu su II skyriuje nustatytais bendromis taisyklėmis, įskaitant nuoseklų taisyklių dėl tolesnio duomenų tvarkymo taikymą (žr. IV.2). Tačiau šiuo pasiūlymu ribojamas 13 ir 14 straipsnių taikymas asmens duomenims, kurie gauti iš kitos valstybės narės kompetentingų institucijų ar kuriosios šios institucijos padarė prieinamais.
112. Visuotinas šių reikalavimų taikymas yra dar svarbesnis, jei taip pat atsižvelgiama į didėjančią teisėsaugos institucijų ir kitų institucijų ar privačių šalių keitimąsi duomenimis valstybėse narėse. Pavyzdžių galima rasti valstybės ir privataus sektoriaus partnerystėje teisėsaugos veiksmų srityje⁽²⁾.
113. Todėl EDAPP rekomenduoja iš dalies keisti esamą pasiūlymą, kad būtų užtikrintas 13 ir 14 straipsnių taikymas keitimuisi visais asmens duomenimis, įskaitant tuos, kurie nėra gauti iš kitos valstybės narės ar duomenis, kurių šios valstybės narės nepadarė prieinamais. Ši rekomendacija nėra susijusi su 13 ir 14 straipsnių c punktais.

Prieiga prie privačių šalių kontroliuojamų asmens duomenų ir tolesnis jų naudojimas

IV.9 Keitimasis asmens duomenimis su privačiomis šalimis ir ne teisėsaugos institucijomis

109. Pasiūlymo 13 ir 14 straipsniuose nustatyti vykdytini reikalavimai tais atvejais, kai asmens duomenys toliau perduodami privačioms šalims ir ne teisėsaugos institucijoms. Kaip jau buvo minėta, šie straipsniai papildė II skyriuje nustatytas bendresnio pobūdžio taisykles, kurių visuomet turėtų būti laikomasi.
110. EDAPP mano, kad jei būtina asmens duomenis perduoti privačioms šalims ir kitoms viešosioms įstaigoms, ypač užkardant nusikaltimus ir kovojant su jais, turėtų būti taikomi konkretūs ir griežti reikalavimai. Tai atitinka Europos duomenų apsaugos įgaliotinių Krokovoje priimtoje derybinėje pozicijoje išreikštą nuomonę⁽³⁾.
114. Keitimasis asmens duomenimis su privačiomis šalimis vyksta dviem kryptimis: jis taip pat apima privačių šalių teisėsaugos institucijoms perduotus ar padarytus prieinamais duomenis.
115. Šiuo atveju prie asmens duomenų, kuriuos komerciniais tikslais (komerciniai sandoriai, prekyba, paslaugų teikimas ir t.t.) renka ir tvarko privatūs duomenų valdytojai gali vėliau priėti ir toliau naudotis valdžios institucijos labai įvairiais tikslais, siekdamos užkardyti, tirti, nustatyti baudžiamąsias veikas ar patraukti už jas baudžiamojon atsakomybėn. Be to, komerciniais tikslais tvarkomų duomenų tikslumas ir patikimumas kruopščiai įvertinamas, kai šie duomenys naudojami teisėsaugos tikslais⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ JT konvencija prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą, kurią pasirašė visos ES valstybės narės ir kuri įsigaliojo 1987 m. birželio 26 d. Visų pirma 15 straipsnyje teigiama, kad „Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad parodymais, gautais, kaip nustatyta, kankinant, nebūtų remiamasi kaip įrodymais teismo byloje, išskyrus įrodymus prieš kankinimu kaltinamą asmenį, kad parodymas buvo išgautas“.

⁽²⁾ 2005 m. balandžio 25 – 26 d. Krokovoje įvykusioje Europos duomenų apsaugos institucijų pavasario konferencijoje priimta Derybinė pozicija dėl teisėsaugos ir keitimosi informacija ES.

⁽³⁾ Žr. Komisijos teisėkūros ir darbo programą 2006 m. 2006 COM(2005) 531 galutinis

⁽⁴⁾ Pavyzdžiui, komerciniais tikslais naudojant telefono sąskaitą ji bus patikima tiek, kiek joje tinkamai atsispindi tai, kokie tai buvo skambučiai. bet kuriuo atveju, ta pačia telefono sąskaita, kaip galutiniu įrodymu apie tai, kas atliko konkretų skambutį, teisėsaugos institucijos negalėtų visiškai pasikliauti.

116. Naujausias ir labai svarbus priegos prie privačių duomenų bazių teisėsaugos tikslais pavyzdys pateikiamas Direktyvos dėl ryšio duomenų saugojimo patvirtintame tekste (žr. pirmiau minėtus 16–18 punktus), pagal kurią viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų ar viešųjų ryšių tinklų teikėjai tam tikrus ryšio duomenis turės saugoti iki dviejų metų, siekiant užtikrinti, kad duomenimis būtų galima pasinaudoti sunkių nusikaltimų tyrimo, nustatymo ir patraukimo baudžiamajon atsakomybės tikslais. Pagal patvirtintą tekstą su prieiga prie šių duomenų susiję klausimai peržengia Bendrijos teisės ribas ir negalėtų būti reglamentuojami šia direktyva. Vietoj to, šioms svarbiems klausimams gali būti taikoma nacionalinė teisė ar veiksmai pagal ES sutarties VI antraštinę dalį⁽¹⁾.

117. Savo nuomonėje apie pasiūlymą dėl šios direktyvos EDAPP pasisakė už platesnį EB sutarties aiškinimą, nes priegos apribojimas būtinas, kad būtų užtikrinta tinkama duomenų, kokio ryšių duomenys turi būti saugomi, apsauga. Deja, Europos teisės aktų leidėjai neįtraukė taisyklių dėl priegos į pirmiau minėtą direktyvą.

118. Šioje nuomonėje EDAPP vėl tvirtai pasisako už tai, kad ES teisėje turėtų būti numatyti teisėsaugos institucijoms taikomi bendri standartai dėl priegos ir tolesnio naudojimo. Jei tai tik nėra susiję su pirmuoju ramsčiu, trečiajam ramsčiui priklausantis dokumentas galėtų numatyti būtiną apsaugą. Ši EDAPP pozicija toliau grindžiama tuo, kad visuotinai išaugo valstybių narių keitimasis duomenimis ir taip pat naujaisiu pasiūlymu dėl prieinamumo principo. Skirtingos nacionalinės taisyklės dėl priegos ir tolesnio naudojimo prieštarautų siūlomai teisėsaugos informacijos, kurią taip pat sudaro privačiose duomenų bazėse esantys duomenys, „laisvai cirkuliacijai“ visos ES mastu.

119. Todėl EDAPP manymu, teisėsaugos institucijų prieigai prie asmens duomenų, kuriuos turi privačios šalys, turėtų būti taikomi bendri standartai, kad užtikrintų, jog prieiga leidžiama tik remiantis tinkamai nustatytais reikalavimais ir apribojimais. Visų pirma, prieiga kompetentingoms institucijoms turėtų būti suteikiama tik kiekvienu konkrečiu atveju, konkrečiomis aplinkybėmis, konkrečioms tikslams ir esant teisminei priežiūrai valstybės narėse.

(¹) Pagal direktyvos konstatuojamąją dalį „galimybės nacionalinėms valdžios institucijoms naudotis pagal šia direktyvą saugomais duomenimis, susijusiais su veikla, kuri nurodyta Direktyvos 95/46/EB 3 straipsnio 2 dalies pirmoje įtraukoje, klausimai nepatenka į Bendrijos teisės taikymo sritį. Tačiau jie gali būti nacionalinės teisės aktų ar veiksmų pagal Europos Sąjungos sutarties VI antraštinės dalies subjektas, visuomet atkreipiant dėmesį į tai, kad įgyvendinant tokius įstatymus ar tokius veiksmus būtina visapusiškai gerbti pagrindines teises, kurios kyla iš valstybės narėms bendrų konstitucinių tradicijų ir kurias garantuoja Europos žmogaus teisių konvencija (EŽTK). EŽTK 8 straipsnyje, kaip jį aiškina Europos žmogaus teisių teismas...“

IV.10 Duomenų subjekto teisės

120. IV skyriuje nagrinėjamos duomenų subjekto teisės iš esmės laikantis esamų teisės aktų dėl duomenų apsaugos ir ES pagrindinių teisių chartijos 8 straipsnio.

121. EDAPP palankiai vertina šias nuostatas, kadangi jomis numatoma suderinta duomenų subjektų teisių visuma, atsižvelgiant į ypatumus teisėsaugos ir teisminės institucijoms tvarkant duomenis. Tai yra reikšminga pažanga, nes dabartinę padėtį apibūdina daug įvairių taisyklių ir praktikų, visų pirma susijusių su priegos teise. Kai kurios valstybės narės nesuteikia duomenų subjektui priegos prie jo duomenų, tačiau turi „netiesioginės priegos“ sistemą (kuria turi naudotis duomenų subjekto vardu nacionalinė duomenų apsaugos institucija).

122. Pagal šį pasiūlymą derinamos galimos nuo tiesioginės priegos teisės leidžiančios nukrypti nuostatos. Kaip niekad svarbu yra leisti piliečiams, kurių vis daugiau duomenų tvarko ir jais keičiasi skirtingų valstybių narių kompetentingos institucijos, kaip duomenų subjektams pasinaudoti suderintų teisių visuma, nepaisant kurioje valstybėje narėje renkami ar tvarkomi duomenys⁽²⁾.

123. EDAPP pripažįsta galimybę apriboti duomenų subjekto teises tais atvejais, kai tai būtina siekiant užkardyti, tirti, nustatyti baudžiamąsias veikas arba patraukti už jas baudžiamajon atsakomybėn. Bet kuriuo atveju, kadangi šie apribojimai turi būti laikomi pagrindinių duomenų subjektų teisių išimtimis, turėtų būti griežtai laikomasi proporcingumo principo. Tai reiškia, kad išimtis turėtų būti ribojamos ir tinkamai apibrėžtos, ir tai, kad, jei įmanoma, apribojimai turėtų būti taikomi iš dalies bei nustatytą terminą.

124. Todėl EDAPP ypač norėtų atkreipti įstatymų leidėjų dėmesį į 19, 20 ir 21 straipsnių 2 dalies a punktą, kuriame nustatytos labai plačios ir neapibrėžtos išimties duomenų subjektų teisėms, konstatuojant, kad šios teisės gali būti apribojamos jei būtina „sudaryti sąlygas duomenų valdytojui tinkamai atlikti savo pareigas“. Be to, ši išimtis sutampa su b punkto nuostata, kuria leidžiama apriboti duomenų subjektų teises, kai tai yra būtina siekiant „nepakenkti vykdomiems tyrimams, teisminiam

(²) Visų pirma IV skyriuje nagrinėjama teisė susipažinti su informacija (19 ir 20 straipsniai) ir teisė susipažinti su duomenimis, juos taisyti, trinti ir blokuoti (21 straipsnis). Iš esmės šiuose straipsniuose duomenų subjektams numatytos visos teisės, kurias paprastai garantuoja ES duomenų apsaugos teisė, tuo pačiu metu nustatant išimtis, kuriomis siekiama atsižvelgti į trečiojo ramsčio ypatybes. Visų pirma, duomenų subjektų teises leidžiama apriboti beveik tapachiomis teisės gauti informaciją (19 straipsnio 2 dalis ir 20 straipsnio 2 dalis) bei teisės susipažinti su duomenimis nuostatomis (21 straipsnio 2 dalis).

nagrinėjimui ar teismo procesui arba kompetentingų institucijų teisėtų pareigų vykdymu“. Nors ir pastaroji išimtis gali būti laikoma pateisinama, tačiau panašu, kad ankstesniąją išimtimi neproporcingai apribojamos duomenų subjektų teisės. Todėl EDAPP rekomenduoja iš 19, 20 ir 21 straipsnių 2 dalies išbraukti a punktą.

125. Be to, EDAAP rekomenduoja taip patobulinti 19, 20 ir 21 straipsnius:

- nurodyti, kad duomenų subjektų teisėms taikomi apribojimai nėra privalomi, taikomi ribotą laikotarpį ir juos leidžiama taikyti „tik“ straipsniuose išvardytais konkrečiais atvejais,
- atsižvelgti į tai, kad duomenų valdytojas turėtų pateikti informaciją savarankiškai, o ne remdamasis duomenų subjekto prašymu,
- 19 straipsnio 1 dalies c punktą papildyti tuo, kad „duomenų saugojimo terminais“ taip pat turėtų būti teikiama informacija,
- užtikrinti (iš dalies pakeičiant 20 straipsnio 1 dalį, kad ji atitiktų kitus ES duomenų apsaugos teisės aktus), kad informacija, kai duomenys buvo gauti ne iš duomenų subjekto arba buvo gauti iš duomenų subjekto be jo žinios, jam pateikiama „ne vėliau kaip iki to laiko, kai duomenys atskleidžiami pirmą kartą“
- užtikrinti, turi būti informuojama apie teisių apribojimo atvejais taikytiną mechanizmą, pagal kurį apskundžiamas atsisakymas suteikti duomenų subjektui teisę ar jos apribojimas, ir atitinkamai iš dalies pakeičiamas 19 straipsnio 4 dalies paskutinis sakiny.

Automatiniai individualūs sprendimai

126. EDAPP apgailėstauja, kad pasiūlyme neskiriama dėmesio svarbiam automatinių individualių sprendimų klausimui. Iš tikrųjų, praktika rodo, kad teisėsaugos institucijos vis daugiau naudoja automatizuotu duomenų tvarkymu, siekdamas įvertinti tam tikras duomenų subjektų asmenines savybes, visų pirma jų patikimumą ir elgesį.

127. EDAPP pripažindamas, kad tam tikrais atvejais šių sistemų gali prireikti siekiant teisėsaugos veiklos veiksmingumo, pažymi, jog tik automatizuotu duomenų tvarkymu grindžiamiems sprendimams turėtų būti taikomi labai griežti reikalavimai bei apsauga, kai šie sprendimai turi teisinių padarinių konkrečiam asmeniui ar daro jam nemažą įtaką. Tai yra dar svarbiau trečiojo ramsčio

srityje, nes šiuo atveju kompetentingoms institucijoms suteikiama vieša prievartos teisė ir tokiu būdu jų sprendimai ar veiksmai gali turėti įtakos asmeniui arba būti labiau nepageidaujami, nei paprastai tuo atveju, kai tokių sprendimų (veiksmų) imasi privačios šalys.

128. Visų pirma ir laikantis bendrų duomenų apsaugos principų tokie sprendimai ar veiksmai turėtų būti leidžiami tik tuo atveju, jei juos atlikti aiškiai leidžia įstatymas ar kompetentinga priežiūros institucija, bei jiems taikomos atitinkamos priemonės, kuriomis siekiama apsaugoti teisėtus duomenų subjektų interesus. Be to, duomenų subjektas turėtų turėti lengvai prieinamas priemones, leidžiančias jam pareikšti savo nuomonę, ir galimybę sužinoti apie loginius metodus, naudojamus priimant dėl jo sprendimą, jei jis neatitinka tikslo, kuriuo duomenys yra tvarkomi.

129. Todėl EDAAP rekomenduoja įvesti konkrečią nuostatą dėl automatinio individualaus sprendimo, atitinkančią esamus ES duomenų apsaugos teisės aktus.

IV.11 Tvarkymo saugumas

130. Tiek, kiek tai susiję su asmens duomenų tvarkymo saugumu, 24 straipsnyje nustatyta duomenų valdytojo prievolė įgyvendinti atitinkamas technines ir organizacines priemones, kurios atitinka kitų ES duomenų apsaugos dokumentų nuostatas. Be to, 2 dalyje pateikiamas detalus ir išsamus automatizuoto duomenų apdorojimo srityje įgyvendinamų priemonių sąrašas.

131. EDAPP palankiai vertina šią nuostatą, tačiau siūlo siekiant palengvinti veiksmingą priežiūros institucijų kontrolę 2 dalyje nustatytą priemonių sąrašą papildyti šia priemone: „*k) įgyvendinti priemones, kurios skirtos kontroliuoti šias saugumo priemones ir pranešti apie jų veiksmingumą (saugumo priemonių sistemą (savi —) kontrolė)*“⁽¹⁾

Duomenų registravimas

132. 10 straipsnyje nurodoma, kad kiekvienas automatinis asmens duomenų perdavimas ar gavimas yra registruojamas (automatinio duomenų perdavimo atveju) arba dokumentuojamas (neautomatinio duomenų perdavimo atveju), siekiant užtikrinti vėlesnį patikrinimą dėl perdavimo ir duomenų tvarkymo teisėtumo. Su tokia informacija galima susipažinti pateikus prašymą kompetentingai priežiūros institucijai.

⁽¹⁾ Žr. taip pat EDAPP nuomonę dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Vizų informacijos sistemos (VIS) ir valstybių narių keitimosi duomenimis apie trumpalaikes vizas, KOM (2004) 835 galutinis, paskelbtą www.edps.eu.int.

133. EDAPP palankiai vertina šią nuostatą. Tačiau EDAPP pažymi, kad siekiant užtikrinti asmens duomenų tinkamo naudojimo nuoseklią priežiūrą ir kontrolę, „prieiga“ prie duomenų taip pat registruojama ar dokumentuojama. Ši informacija yra svarbi, nes kontroliuojant, ar tinkamai tvarkomi asmens duomenys, dėmesys turi būti kreipiamas ne tik į tai, ar valdžios institucijos teisėtai perduoda asmens duomenis, bet taip pat ir į šių valdžios institucijų prieigos teisėtumą⁽¹⁾. Todėl EDAPP rekomenduoja iš dalies pakeisti 10 straipsnį taip, kad taip pat būtų numatytas prieigos prie duomenų registravimas ar dokumentavimas.

V.12 Teisės gynimo priemonės, atsakomybė ir sankcijos

134. IV pasiūlymo skyriuje nagrinėjamos teisės gynimo priemonės (27 straipsnis), atsakomybė (28 straipsnis) ir sankcijos (29 straipsnis). Iš esmės nuostatos atitinka esamus ES duomenų apsaugos teisės aktus.

135. Visų pirma dėl sankcijų — EDAPP palankiai vertina aiškiai išdėstytą nuostatą, kad šturkščiai pažeidus pagal šį pamatinį sprendimą priimtas nuostatas, bus taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios sankcijos. Be to, baudžiamosiomis sankcijomis už tyčia padarytas veikas, kuriomis padaromi realūs pažeidimai, ypač susiję su duomenų tvarkymo konfidencialumu ir saugumu, bus labiau atgrasoma nuo rimtesnių duomenų apsaugos teisės pažeidimų.

IV.13 Kontrolė, priežiūra ir patarimai

136. Pasiūlymo nuostatos, kuriose nagrinėjama duomenų tvarkymo kontrolė ir priežiūra, taip pat ir konsultavimas duomenų tvarkymo klausimais iš esmės atitinka Direktyvos 95/46/EB nuostatas. EDAPP palankiai vertina tai, kad Komisijos pasiūlyme pasirinkti jau išbandyti ir gerai veikiantys mechanizmai bei visų pirma pabrėžia (privatmos) išankstinės patikros sistemos įvedimą. Tokia sistema ne tik numatyta Direktyvoje 95/46/EB, bet ir įtraukta į Reglamentą 45/2001/EB bei pasirodė esanti veiksminga priemonė, kuria disponuoja EDAPP ir kuri skirta prižiūrėti Europos Bendrijos institucijų bei organų atliekamą duomenų tvarkymą.

137. Kita pasirodžiusi esanti veiksminga duomenų tvarkymo kontrolės ir priežiūros priemonė — tai duomenų apsaugos pareigūnų paskyrimas, kuri atlieka duomenų valdytojas. Ši priemonė veikia keliuose valstybėse narėse. Reglamente 45/2001/EB ši priemonė nustatyta kaip privaloma, ir jai tenka svarbiausias vaidmuo Europos Bendrijų lygiu. Duomenų apsaugos pareigūnai yra organi-

zacijos administratoriai, kurie savarankiškai užtikrina, kad jų organizacijoje būtų taikomos duomenų apsaugos nuostatos.

138. EDAPP rekomenduoja papildyti pasiūlymą nuostatomis dėl duomenų apsaugos pareigūnų. Šios nuostatos galėtų būti panašios į Reglamento 45/2001/EB 24 — 26 nuostatas.

139. Pasiūlymas dėl pamatinio sprendimo yra skirtas valstybėms narėms. Todėl logiška, kad 30 straipsnyje numatyta nepriklausomų priežiūros institucijų priežiūra. Šis straipsnis parengtas panašiai, kaip Direktyvos 95/46/EB 28 straipsnis. Šios nacionalinės institucijos turėtų bendradarbiauti tarpusavyje, su pagal Europos Sąjungos sutarties VI antraštinės dalies nuostatas įsteigtomis jungtinėmis priežiūros įstaigomis. Be to, 31 straipsnyje numatyta sukurti darbo grupę, kuri privalo atlikti panašų į pirmojo ramsčio klausimais atliekamą pagal 29 straipsnį sukurtos darbo grupės vaidmenį. Pasiūlymo 31 straipsnyje paminėti visi atitinkami dalyviai duomenų apsaugos srityje.

140. Savaiame suprantama, kad pasiūlyme, kuriuo numatomas geresnis valstybių narių policijos ir teisminis bendradarbiavimas, visų atitinkamų dalyvių duomenų apsaugos srityje bendradarbiavimas turi lemiamą vaidmenį. Todėl EDAPP palankiai vertina tai, kad pasiūlyme akcentuojamas priežiūros įstaigų bendradarbiavimas.

141. Be to, EDAPP akcentuoja tai, kad svarbus nuoseklus požiūris į duomenų apsaugos klausimus, kuris galėtų sustiprintas skatinat ryšius tarp esančios 19 straipsnio darbo grupės ir esamu pasiūlymu dėl pamatinio sprendimo įsteigtos darbo grupės. EDAPP rekomenduoja taip iš dalies pakeisti pasiūlymo 31 straipsnio 2 dalį, kad 29 straipsnio darbo grupės pirmininkui būtų suteikta teisė dalyvauti ar būti atstovaujama naujos darbo grupės posėdžiuose.

142. Esamo pasiūlymo 31 straipsnio tekste yra vienas reikšmingas skirtumas palyginus su Direktyvos 95/46/EB 29 straipsniu. EDAPP yra tikrasis 29 straipsnio darbo grupės narys. Ši narystė suteikia teisę balsuoti. Esamu pasiūlymu EDAPP taip pat paskiriamas darbo grupės nariu (remiantis 31 straipsniu), tačiau nenumatoma EDAPP teisė balsuoti. Neaišku, dėl kokių priežasčių esamu pasiūlymu nukrypstama nuo Direktyvos 95/46/EB 29 straipsnio. EDAPP nuomone, EDAPP vaidmens atžvilgiu siūlomas tekstas yra dviprasmiškas, galintis trukdyti veiksmingai dalyvauti darbo grupės veikloje. Todėl EDAPP rekomenduoja, kad būtų išlaikytas suderinamumas su direktyvos tekstu.

⁽¹⁾ Tai atitinka 18 straipsnyje nustatytas nuostatas, kad perduodančioji institucija jos prašymu bus informuojama apie duomenų, kuriuos perdavė arba padarė prieinamais, tolesnį tvarkymą, ir 24 straipsnio nuostatas dėl saugumo priemonių įgyvendinimo, taip pat atsižvelgiant į siūlomą šių priemonių sistemingą (savi —) kontrolę.

IV.14. **Kitos nuostatos**

143. Pasiūlymo VIII Skyriuje pateikiamos kai kurios nuostatos, kuriomis iš dalies keičiama Šengeno konvencija ir kiti dokumentai, susiję su asmens duomenų tvarkymu bei apsauga.

Šengeno konvencija

144. Pasiūlymo 33 straipsniu nustatoma, kad ES sutarties taikymo sričiai priskiriamais klausimais šiuo pamatiniu sprendimu bus pakeičiami Šengeno konvencijos 126–130 straipsniai. Šengeno konvencijos 126–130 straipsniuose pateikiamos bendros duomenų apsaugos taisyklės, skirtos pagal Konvenciją perduotų (bet už Šengeno informacinės sistemos ribų) duomenų tvarkymui.

145. EDAPP palankiai vertina šį pakeitimą, nes duomenų apsaugos tvarka trečiajame ramstyje tampa nuoseklesnė ir kai kuriais atžvilgiais žymiai pagerėja asmens duomenų apsauga, pavyzdžiui, didinant priežiūros institucijų įgaliojimus. Tačiau tam tikrais, deja, nenumatytais aspektais sumažinamas duomenų apsaugos lygis. Iš tiesų kai kurios Šengeno konvencijos nuostatos griežtesnės už numatytas pamatiniame sprendime.

146. EDAPP ypač atkreipia dėmesį į Šengeno konvencijos 126 straipsnio 3 dalies b punktą, kuriame nurodoma, kad tokius duomenis gali naudoti tik teisminės institucijos bei įstaigos ir pareigūnai, atliekantys užduotis ar einantys pareigas, susijusias su Konvencijoje nurodytais tikslais. Akivaizdu, kad į šią nuostatą neįtraukiamas perdavimas privačioms šalims, tuo tarpu pagal siūlomą pamatinį sprendimą — jis būtų leistinas. Kitas aspektas yra tas, kad duomenų apsaugos nuostatos Šengeno konvencijoje taip pat taikomos visiems į neautomatizuotą duomenų bylą įtrauktiems ar iš jos perduodamiems duomenims (127 straipsnis), tuo tarpu kai struktūriškai neapibrėžtos duomenų bylos neįtraukiamos į siūlomo pamatinio sprendimo taikymo sritį.

Konvencija dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose

147. 34 straipsnyje nurodoma, kad šiuo pamatiniu sprendimu pakeičiamas Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose 23 straipsnis. EDAPP pažymi, kad geriau apsaugodamas asmens duomenis, kuriais keičiamasi pagal šią Konvenciją, šis pakeitimas tuo pačiu sukeltų kai kurias šių dviejų dokumentų suderinamumo problemas.

148. Visų pirma, Konvencijoje taip pat nagrinėjama savitarpio pagalba perimant telekomunikacijų tinklais perduodamą

informaciją. Prašomoji valstybė narė gali reikalauti — perimant ar perduodant telekomunikacijų tinklais perduodamos informacijos įrašą — kad turi būti laikomasi sąlygų, kurių būtų laikomasi panašiu atveju pačioje prašomojoje valstybėje. Pagal Konvencijos 23 straipsnio 4 dalį, jei šios papildomos sąlygos susijusios su asmens duomenų naudojimu, ir laikomasi pagal 23 straipsnį nustatytų sąlygų. Analogiškai 23 straipsnio 5 dalimi apibrėžiama papildomų taisyklių dėl jungtinių tyrimo grupių gautos informacijos apsaugos, aukštesnė teisinė galia. EDAPP pažymi, kad 23 straipsnį pakeitus šiuo pasiūlymu, taptų neaišku, ar tebegaliojotų pirmiau minėtos papildomos taisyklės. Todėl EDAPP rekomenduoja suteikti aiškumo šiam aspektui, kad būtų išsamiai įvertintos Konvencijos 23 straipsnio pakeitimo šiuo pamatiniu sprendimu pasekmės.

Europos Tarybos Konvencija Nr.108 dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu.

149. 34 straipsnio 2 dalyje nurodoma, kad visos nuorodos Konvenciją Nr. 108 laikomos nuorodomis į šį pamatinį sprendimą. Pakankamai neaiškus šios nuostatos aiškinimas ir konkretus taikymas. EDAPP nuomone, bet kuriuo atveju ši nuostata taikoma *ratione materiae* tik šio pamatinio sprendimo taikymo srityje.

Baigiamieji klausimai

150. Dėl teksto sisteminio nuoseklumo, EDAPP pažymi, kad kai kurie pasiūlymo straipsniai galėtų būti tinkamiau išdėstyti.

Todėl EDAPP siūlo:

1. Iš III Skyriaus („Ypatingos tvarkymo formos“) į naują skyrių perkelti 16 straipsnį („Komitetas“).
2. Iš V Skyriaus („Duomenų tvarkymo konfidencialumas ir saugumas“) į naują skyrių perkelti 25 straipsnį („Registras“) ir 26 straipsnį („Išankstinė patikra“).

V. IŠVADOS*Reikšminga pažanga*

- a) Šio pasiūlymo priėmimas būtų reikšminga pažanga asmens duomenų apsaugos srityje ir joje ypač reikalingas nuoseklus ir veiksmingas mechanizmas, skirtas asmens duomenų apsaugai Europos Sąjungos lygiu.

- b) Veiksminga asmens duomenų apsauga svarbi ne tik duomenų subjektams, bet taip pat prisideda prie sėkmingo policijos ir teisminio bendradarbiavimo. Daugeliu aspektų tai taip pat atitinka ir visuomenės interesus.

Bendri standartai

- c) EDAPP nuomone, nauja duomenų apsaugos sistema turėtų būti ne tik laikomasi duomenų apsaugos principų, kurie svarbūs užtikrinti duomenų apsaugos nuoseklumą Europos Sąjungoje, bet ir suteikiamos papildomos taisyklės, atsižvelgiant į ypatingą teisėsaugos srities pobūdį.
- d) Esamas pasiūlymas tenkina šiuos reikalavimus: užtikrina, kad Direktyva 95/46/EB nustatyti esami principai bus taikomi trečiojo ramsčio srityje, nes dauguma pasiūlymo nuostatų atspindi kitus ES teisės aktus dėl asmens duomenų apsaugos ir juos atitinka. Be to, jame numatyti šiuos principus atsižvelgiant į jų taikymą šioje srityje apibrėžiantys bendri standartai, kurių iš esmės pakanka, kad būtų užtikrinta tinkama duomenų apsauga trečiojo ramsčio srityje.

Taikoma visam duomenų tvarkymui

- e) Siekiant šio pasiūlymo tikslo yra labai svarbu tai, kad pamatinis sprendimas apimtų visus policijos ir teisinius duomenis, net jei jie nėra kitų valstybių narių kompetentingų institucijų perduodami duomenys ar duomenys, kuriuos šios institucijos padarė prienamais.
- f) Europos Sąjungos sutarties 30 straipsnio 1 dalies b punkte ir 31 straipsnio 1 dalies c punkte numatytas taisyklių dėl asmens duomenų apsaugos teisinis pagrindas neapsiriboja tik tų duomenų, kuriais iš tikrųjų keičiasi valstybių narių kompetentingos institucijos, apsauga, bet taip pat yra taikomas valstybių viduje.
- g) Pasiūlymas netaikomas duomenų tvarkymui ES sutarties antrojo ramsčio srityje (bendra užsienio ir saugumo politika), taip pat žvalgybos tarnybų duomenų tvarkymui ir šių tarnybų prieigai prie šių duomenų, kai juos tvarko kompetentingos institucijos ar kitos šalys (tai atitinka ES sutarties 33 straipsnį). Šiose srityse atitinkama duomenų subjektų apsauga turi būti suteikiama nacionaliniuose įstatymuose. Ši apsaugos ES lygiu spraga reikalauja, kad dar srityse, kurias iš tiesų apima pasiūlymas, apsauga būtų dar veiksmingesnė.
- h) EDAPP palankiai vertina tai, kad pasiūlymo taikymo sritis išplečiama teisminių institucijų tvarkomiems asmens duomenims.

Ryšys su kitais teisės aktais

- i) Jei kitu konkrečiu ES sutarties VI antraštine dalimi grindžiamu teisiniu dokumentu numatomi tikslesni duomenų tvarkymo ar prieigos prie duomenų reikalavimai ar apribojimai, konkretus teisinis dokumentas turėtų būti taikomas *lex specialis*.

- j) Esamas pasiūlymas dėl Tarybos pamatinio sprendimo dėl duomenų apsaugos turi savų privalumų ir yra reikalingas, net jei ir nebus priimtas teisinis dokumentas dėl prieinamumo (2005 m. spalio 12 d. pasiūlytas Komisijos).
- k) Europos Parlamentui patvirtinus Direktyvą dėl ryšių duomenų saugojimo, būtina dar skubiau nustatyti duomenų apsaugos trečiojo ramsčio srityje teisinį pagrindą.

Pasiūlymo struktūra

- l) II Skyriaus papildomos taisyklės (be Direktyvoje 95/46/EB numatytų bendrų principų) turėtų suteikti papildomą apsaugą duomenų subjektams, susijusiems su konkrečia trečiojo ramsčio sritimi, tačiau jas taikant negalima sumažinti apsaugos lygio.
- m) III skyrius dėl ypatingų duomenų tvarkymo formų (į kurias įtrauktas trečiasis apsaugos sluoksnis) neturėtų nukrypti nuo II skyriaus. EDAPP nuomone, III skyriaus nuostatomis turėtų būti suteikiama papildoma apsauga duomenų subjektams tais atvejais, kai dalyvauja daugiau negu vienos valstybės narės kompetentingos institucijos, bet taikant tas nuostatas negalima sumažinti apsaugos lygio.
- n) Nuostatas dėl duomenų kokybės patikrinimo (9 straipsnio 1 ir 6 dalys) ir nuostatas, kuriomis reglamentuojamas tolesnis asmens duomenų tvarkymas (11 straipsnio 1 dalis) reikėtų perkelti į II skyrių bei taikyti visam duomenų tvarkymui, vykdomam teisėsaugos institucijų. Ypač svarbu tai, tiek atsižvelgiant į duomenų subjektų, tiek ir į kompetentingų institucijų interesus, kad būtų užtikrintas tinkamas visų asmens duomenų kokybės patikrinimas.

Tikslų apribojimas

- o) Pasiūlyme nepakankamai visapusiškai atsižvelgiama į vieną situaciją, kuri gali pasitaikyti policijos veikloje: poreikį toliau naudoti duomenis tuo tikslu, kuris laikomas nesuderinamas su tikslu, kuriuo jie buvo surinkti.
- p) Laikantis ES duomenų apsaugos teisės akto, asmens duomenys turi būti renkami įvardytais ir aiškiai apibrėžtais tikslais, bei po to negali būti tvarkomi su šiais tikslais nesuderinamu būdu. Turi būti numatytas to Europos Sąjungos lesnio naudojimo lankstumas. Yra didesnė tikimybė, kad rinkimo apribojimų bus tinkamai laikomasi, jeigu už vidaus saugumą atsakingos institucijos žinos, kad, naudodamos tinkamas apsaugos priemones, jos gali nukrypti nuo tolesnio naudojimo apribojimų.

q) Pamatinio sprendimo I skyriuje reikėtų nustatyti, kad valstybėms narėms turėtų būti leidžiama patvirtinti teisinės priemonės siekiant, kad duomenų tvarkymas toliau galėtų būti vykdomas, jeigu tokia priemonė yra būtina siekiant užtikrinti:

- grėsmių visuomenės saugumui, gynybai arba nacionaliniam saugumui prevenciją;
- valstybės narės svarbių ekonominių ar finansinių interesų apsaugą;
- duomenų subjekto apsaugą.

Ši valstybių narių kompetencija galėtų būti susijusi su pažeidžiančiu privatumą duomenų tvarkymu, ir todėl reikėtų nustatyti labai griežtus tokios kompetencijos reikalavimus.

Būtinybė ir proporcingumas

r) Pasiūlymo būtinybės ir proporcingumo principai turėtų visiškai atspindėti Europos žmogaus teisių teismo praktiką, užtikrinant, kad asmens duomenų tvarkymas laikomas būtinu tik tuo atveju, kai kompetentingos institucijos gali įrodyti aiškiai šio tvarkymo būtinybę, ir jeigu nėra mažiau privatumą pažeidžiančių priemonių.

Keitimasis asmens duomenimis su trečiosiomis šalimis

s) Jeigu duomenys trečiosioms šalims galėtų būti perduodami neužtikrinant duomenų subjekto apsaugos, tai rimtai pažeistų apsaugą, kuri esamu pasiūlymu numatyta Europos Sąjungos teritorijoje. EDAPP rekomenduoja iš dalies pakeisti esamą pasiūlymą, siekiant užtikrinti, kad 15 straipsnis būtų taikomas keičiantis su trečiosiomis šalimis visais asmens duomenimis. Ši rekomendacija nėra susijusi su 15 straipsnio 1 dalies c punktu.

t) Kai asmens duomenys perduodami iš trečiųjų šalių, prieš juos naudojant turėtų būti nuodugniai įvertinta šių duomenų kokybė atsižvelgiant į žmogaus teises ir duomenų apsaugos standartus.

Keitimasis asmens duomenimis su privačiomis šalimis ir ne teisėsaugos institucijomis

u) Perdavimas privačioms šalims ir kitoms viešosioms įstaigoms gali būti būtinas konkrečiais atvejais užkardant nusikaltimus ir kovojant su jais, tačiau turėtų būti taikomi konkretūs ir griežti reikalavimai. EDAPP rekomenduoja iš dalies pakeisti esamą pasiūlymą, kad būtų užtikrintas 13 ir 14 straipsnių taikymas keitimuisi visais asmens duomenimis, įskaitant tuos, kurie nėra gauti iš kitos valstybės narės ar duomenis, kurių ši valstybė narė nepadarė prieinamais. Ši rekomendacija nėra susijusi su 13 ir 14 straipsnių c punktais.

v) Teisėsaugos institucijų prieigai prie asmens duomenų, kuriuos turi privačios šalys, turėtų būti taikomi bendri standartai, kad užtikrintų, jog prieiga leidžiama tik remiantis tinkamai nustatytais reikalavimais ir apribojimais.

Specialios duomenų kategorijos

w) Turėtų būti numatytos konkrečios apsaugos priemonės, visų pirma siekiant užtikrinti, kad:

- biometriniai duomenys ir DNR charakteristikos būtų naudojamos tik remiantis nusistovėjusiais ir sąveikiais techniniais standartais,
- būtų atidžiai atsižvelgta į jų tikslumo lygį, o duomenų subjektas jį galėtų užginčyti lengvai prieinamomis priemonėmis ir
- kad būtų visiškai užtikrinta pagarba asmenų orumui.

Skirtingų duomenų kategorijų atskyrimas

x) Asmens duomenys, susiję su skirtingomis asmenų kategorijomis (įtariamieji, neteisieji, liudytojai, nukentėjusieji, informatoriai, kontaktiniai asmenys ir kiti) turėtų būti tvarkomi atsižvelgiant į skirtingus atitinkamus reikalavimus bei apsaugos priemones. Todėl EDAPP rekomenduoja 4 straipsnį papildyti nauja dalimi, į kurią būtų įtraukti šie elementai:

- valstybių narių pareiga nustatyti, kokios bus teisinės pasekmės atskiriant įvairių kategorijų asmenų asmens duomenis.
- papildomos nuostatos, siekiant neįtariamų asmenų atžvilgiu apriboti duomenų tvarkymo tikslą, nustatyti tikslius terminus ir apriboti prieigą prie duomenų.

Automatiniai individualūs sprendimai

y) Sprendimams, kurie paremti tikrai automatiniais duomenų tvarkymu, turėtų būti taikomi labai griežti reikalavimai, kai jie tokiu būdu asmeniui sukuria teisinių poveikių arba neigiamų padarinių. Todėl EDAPP rekomenduoja nustatyti panašias į Direktyvos 95/46 konkrečias nuostatas dėl automatiniai individualių sprendimų.

Kitos rekomendacijos

z) EDAPP rekomenduoja:

- parengti 4 straipsnio 4 dalies pirmos įtraukos naują redakciją, kuri atitiktų teisminę praktiką, susijusią su EŽTK 8 straipsniu, nes siūloma 4 straipsnio 4 dalies formuluote neatitinka Europos žmogaus teisių teismo teisine praktika, susijusią su EŽTK 8 straipsniu, nustatytų kriterijų.

- išbraukti 7 straipsnio 1 dalyje numatytą bendrą leidžiančią nukrypti nuostatą arba bent aiškiai apriboti visuomenės interesus, kuriais grindžiamas šios leidžiančios nukrypti nuostatos taikymas valstybėse narėse.
- iš dalies pakeisti 10 straipsnį taip, kad taip pat būtų numatytas prieigos prie duomenų registravimas ar dokumentavimas.
- iš 19, 20 ir 21 straipsnių 2 dalies išbraukti a punktą.
- papildyti nuostatomis dėl duomenų apsaugos pareigūnų. Šios nuostatos galėtų būti panašios į Reglamento 45/2001/EB 24 — 26 nuostatas.
- iš dalies pakeisti pasiūlymo 31 straipsnio 2 dalį, kad 29 straipsnio darbo grupės pirmininkui būtų suteikta teisė dalyvauti ar būti atstovaujama naujos darbo grupės posėdžiuose.

Priimta Briuselyje, 2005 m. gruodžio 19 d.,

Peter HUSTINX

*Europos duomenų apsaugos priežiūros
pareigūnas*